

ŽELEZAR

GLASILO KOLEKTIVA ŽELEZARNE JESENICE

JESENICE, 21. JULIJA 1962

ŠTEVILKA 29/IV

O problemih proizvodnje v jeklovleku

Količina izmečka se je povečala

V prvem polletju smo družbeni načrt v jeklovleku izpolnili s 103,3 odstotka in izdelali 2733,3 tone jekla. Še ugodnejša pa je realizacija odpreme blagovne proizvodnje, saj znaša po količini 2769 ton, po vrednosti pa 734 milijonov proti predvidenim 716 milijonom din.

Ce te podatke analiziramo, je po rezultatih v prvem polletju stanje na videz zelo ugodno. Zelo uspešno smo začeli v prvem četrtletju, ko smo dosegli nekaj prednosti zaradi bolj normalnega obratovanja, kot v drugem četrtletju. V zadnjem času pa precej zmanjšuje proizvodnjo pomanjkanje naročil in vložka za brusilnico jekla. Tako proizvedemo mesečno okrog 50 ton manj brušenega jekla, kar resno vpliva na finančno realizacijo. Z velikimi težavami poskušamo to nadoknaditi vsaj delno z večjo proizvodnjo vlečenega in luščenega jekla, kar pa ne more nadomestiti izgubljene vrednosti.

Po stanju naročil, ki so odraz zahtevnejših tržnih raz-

mer in predelavcev našega jekla, ugotavljamo, da smo letos zaključili naročila v večji meri za kvalitetnejša jekla in fine profile. Zaradi tega smo dosegli spričo take situacije optimalne zmogljivosti naših naprav, predvsem pa fizičnih sposobnosti naših delavcev, od katerih je zelo odvisna proizvodnja v tako zaostalih delovnih pogojih. Zaradi tega vedno bolj prihajajo do izraza nekatera ozka grla — kapacitete žarilnih peči, ravnalni stroji in sploši izrabljen strojni park ter prostor za manipulacijo z materialom v toku proizvodnje. Navedeni problemi bodo verjetno lahko pomagali k bolj realni oceni o »bajnih« ne-

izkoriščenih kapacitetah v jeklovleku.

Položaj na tržišču zahteva kvalitetnejše izdelke in bolj točne dobavne roke. Najbolj problematično je, kako vskladiti te zahteve z notranjim položajem v podjetju, zlasti, kako zagotoviti pravočasno vložek in v zadostni količini. V prvem polletju smo po naročilih v zaostanku za 540 ton. Od tega odpade na nezvaljane in nedobavljene količine vložka okrog 300 ton. Na nižjo proizvodnjo vpliva tudi 241 ton izmečka, kar pomeni ponovno predelavo in večje proizvodne stroške. Količina izmečka je letos večja, saj ga je bilo lani v istem obdobju le 145 ton. Večja pa je tudi količina pri predhodnem luščenju za vlečenje, ker polizdelek ni bil dovolj kvaliteten za direktno predelavo. Tako smo izgubili 217 ton

(Dalje na 2. strani)

Preprečil je požar

Naš sodelavec Janez Hribar, mizar in pleskar gradbenega oddelka, je 12. julija ob 10. uri opazil, da gori streha na leseni stavbi progovne delavnice prometnega oddelka. Ogenj so po vsej verjetnosti povzročile iskre ozkotirne lokomotive. Les je bil že močno preperel, zato je ogenj začel hitro zajemati del strehe. Tovariš Hribar je s svojo požrtvovalnostjo in prisebnostjo takoj odstranil goreče deske in tako preprečil požar, ki bi zaradi močnega vetra lahko zajel celo stavbo.

Tako je tov. Hribar preprečil morebitni požar ter naše podjetje in skupnost obvaroval pred večjo materialno škodo, zato tudi zasluži priznanje in pohvalo za svojo požrtvovalnost.

Sprejem novih delavcev v Železarno

O sprejemu in vključevanju novih delavcev v podjetje pogostokrat razpravljamo. Ta razprava se nanaša predvsem na vsebinsko stran sprejema in je povezana z ugotovitvijo, da se takrat novi delavec prvič sreča s podjetjem in je njegovo delo in počutje v podjetju v marsikem odvisno od vtisa, ki ga dobi ob sprejemu. Če pripisujemo sprejemu novega delavca tako važnost, se moramo vprašati, kaj vse spada k dobremu sprejemu in v kakšni meri je to urejeno v našem podjetju.

Po mojem mnenju je za dober sprejem nujno potrebno:

1. Izdelan načrt potreb po novih kadrih, tako po številu in rokih.
2. Analiza delovnih mest, za katera potrebujemo nove

delavce po zahtevnostih, in sicer: potrebna šolska izobrazba in strokovna usposobljenost, fizična in psihična obremenitev, delovni pogoji itd.

3. Program uvajanja novih delavcev na delovno mesto.

4. Sistem dela, ko obravnava kandidate za sprejem strokovna komisija, v kateri delujejo: zdravnik, psiholog, sanitarni tehnik, varnostni inženir, socialni delavec, kadrovik.

5. Program oziroma določene poti, po katerih podjetje pridobiva nove sodelavce. Predvsem pride v poštev stalna zveza z Zavodom za zaposlovanje in z raznimi izobraževalnimi ustanovami.

(Dalje na 3. strani)

Borci NOV so dobili strokovna priznanja

Med letom so na pobudo glavnega odbora ZB in po nalogu Kadrovskega sektorja pri Oddelku za izobraževanje odraslih organizirali tečaje za strokovno izobraževanje nekdanjih borcev NOV, sedaj že dolgoletnih članov našega kolektiva. Tečaji so jim omogočili tako teoretično kot praktično izpopolnitev pri njihovem delu, ki ga že leta opravljajo.

Strokovno izobraževanje je bilo v enajstih skupinah in sicer so imele:

topilnice	29 kandidatov
str. ener.	42 kandidatov
predelov.	106 kandidatov
valjarne	159 kandidatov

Skupaj je bilo 336 kandidatov, ki so po zaključenem strokovnem tečaju opravili izpit pred strokovno komisijo. V počastitev dneva borca pa so bila po ekonomskih enotah podjetja vsem razdeljena priznanja o strokovni usposobljenosti.

ZIC

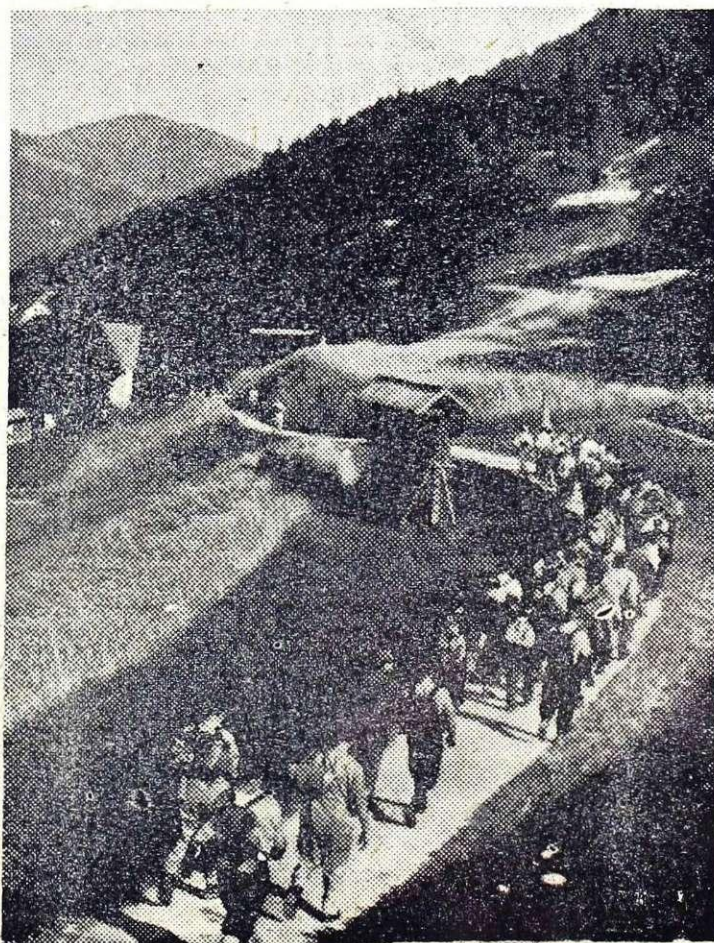
Ob dnevu vstaje

22. julij, dan vstaje, praznuje naše ljudstvo z upravičnim ponosom. Pred 21 leti so naši narodi začeli boj proti številčno nadmočnemu okupatorju in ga onemogočili, da bi dosegel svoj namen. Naši borci so začeli boj proti okupatorju z zavestjo, da je taka pot edino pravilna, ter se odzvali skupno z ostalimi jugoslovanskimi narodi klicu KPJ.

V gozdovih je bilo vsak dan več borcev za svobodo, ki so se borili proti sovražniku in mnogi od njih žrtvovali tudi svoja življenja.

Ceprav je minilo od tistih težkih časov več kot dvajset let, se spominjamo nadčloveških naporov borcev in aktivistov, ki so vzdržali okupatorjevo nasilje in niso dovolili, da bi, čeprav mnogo močnejši okupator, dosegel tudi moralno zmago nad našim ljudstvom. Ko obujamo spomine na slavne dni naše revolucije, pa mislimo tudi na vse, ki so z zavestjo nadaljevali boj za izgradnjo porušene domovine ter za lepšo prihodnost nas vseh in naših potomcev.

Danes lahko z zaupanjem gledamo v našo prihodnost, kajti živimo in delamo v socialistični Jugoslaviji, ki si vsestransko prizadeva za ohranitev trajnega miru. Želja po miru in blagostanju je razumljiva, ker ne moremo pozabiti žrtev in grozot II. svetovne vojne. S hvaležnostjo se bomo spominjali revolucionarnih dogodkov in veličastne zmage nad sovražnikom, ter si prizadevali, da bodo naši uspehi pri izgradnji socialistične Jugoslavije še večji.

Proizvodnja VP v I. polletju 1962 in perspektiva v II. polletju

Družbeni plan proizvodnje Vis. peči za leto 1962 znaša 128.000 ton; za I. polletje 63.500 ton in za drugo polletje 64.500 ton. Realizacija v I. polletju je bila 65.040,6 ton ali 102,4%. Izplen iz celokupnega vsipa je znašal 39,45%, kar je za 1,15% višje od lanskega povprečja. Po-

limonit Ljubija	150.000 ton	z 41,7% Fe v vlažnem stan.
siderit Ljubija	56.090 ton	s 37,4% Fe v vlažnem stan.
limonit Kozin	49.000 ton	z 29,0% Fe v vlažnem stan.
uvozna ruda	41.000 ton	s 60,0% Fe v vlažnem stan.

Z nalogom SIV-a o kontingiranju rude, se ta delitev menja in imamo do konca leta 1962. na razpolago naslednje količine surovin:

limonit Ljubija	94.000 ton
siderit Ljubija	109.000 ton
limonit Kozin	39.000 ton
uvozna ruda	27.400 ton

vareška ruda 35.000 ton
z 31,6 Fe v vlažnem stanju.

Količina izmečka se je povečala

(Nadaljevanje s I. strani)
proizvodnje luščenega jekla zaradi predhodnega luščenja. Sploh ugotavljamo porast poskusne predelave in s tem izgubo časa in proizvodnje; polizdelek moramo v vedno večjih količinah poskusno predelati in predhodno luščiti.

Ob takih notranjih razmerah si moramo prizadevati, da bomo s skupnimi naporu uresničili načela dobrega gospodarjenja, ki so v interesu podjetja in skupnosti. Toda tudi nagrajevanje naj bo odraz rezultatov gospodarjenja, da bo res spodbudno.

B. B.

raba vsipnega koksa je bila 994,4 kg/t surovega železa, kar je za 35,59 kg manj kot predvideva plan in za 39,21 kg/t manj od povprečja leta 1961. Za proizvodnjo v letu 1962. smo po prvotnem razdelniku dobili naslednje surovine:

Zaradi slabe kvalitete vareške rude je druga delitev za nas precej manj ugodna od prve in bo povzročila v II. polletju poleg manjše proizvodnje tudi občutno zvišanje proizvodnih stroškov, saj je samo prevoz vareške rude za 1.630 din pri toni dražji, kot prevoz ljubijske rude. Poleg tega je opaziti tudi poslabšanje kvalitete ljubijske rude, v zrnovitosti in vsebnosti železa. Za višek proizvodnje ljubijskih rud, se bo sorazmerno znižal uvoz kvalitetnih rud iz Indije, kar bo prav tako negativno vplivalo na naš obseg proizvodnje.

Kljub temu, da smo v I. polletju proizvedli 1.540 ton več, pa predvidenega plana ne bomo dosegli, zaradi že omenjenih težav. Da bi zmanjšali razliko, bomo morali napeti vse sile in poiskati vse morebitne možnosti. Slabo kaže tudi glede stroškov proizvodnje, saj je razumljivo, da bodo ti narasli, če bomo imeli slabšo proizvodnjo, ob večji porabi koksa, kar bo bistveno vplivalo na bilanco proizvodnje surovega železa v II. polletju, v primerjavi s stroški proizvodnje I. polletja. FG

Polletni uspehi v valjarni tanke pločevine

Letošnji proizvodni načrt je večji od lanskega za 3.000 ton in znaša 44.000 ton. V I. polletju smo izdelali 22.020 ton pločevine, lani, v istem razdobju pa 23.862 ton ali 8,5% več. Letošnji količinski plan smo torej presegli za 4,5%, v marcu pa je bila dosežena tudi največja proizvodnja, 4.371 ton, odkar obratuje valjarna tanke pločevine. V marcu smo prav tako zabeležili največjo proizvodnjo pocinkane pločevine, 1.085 ton. Omenim naj še, da je debelina izvaljane pločevine manjša v primerjavi z lanskim letom, toda pomembnejša je ugotovitev, da smo v naši EE presegli v I. polletju tudi realizacijo finančnega plana, čeprav je bil ta povišan za 400 milijonov dinarjev in sicer smo ga izpolnili s 105%. Težave smo imeli pri izpolnjevanju asortimana in načrta v I. polletju nismo dosegli zaradi pomanjkanja odgovarjajočega vložka, žveplene kisline in ljudi.

STORILNOST

Tudi storilnost v kilogramih na moža in uro, je bila v I. polletju večja, čeprav je bila nižja povprečna debelina in smo v večji meri valjali kvalitetno pločevino. V primerjavi z lanskim letom, ko je storilnost celotnega obrata znašala 49,2 kg/h, je bila letos večja za 9% in smo jo povečali na 53,5 kg/h. Porast storilnosti v posameznih oddelkih pa je naslednji: na progi 5,5%, v adjustaži 12,6% in v pocinkovalnici 8,5%. V lužilnici je bila storilnost na enaki višini, kot v lanskem letu in sicer zato, ker so lani vložili tudi caglje, letos pa je povprečna debelina luženja pločevine manjša in znaša 0,93 mm, medtem ko je znašala lani 1,19 mm.

IZKORIŠČANJE KOLEDARSKEGA ČASA IN ZASTOJI

Podatki s katerimi razpolagamo v naši EE kažejo, da smo izboljšali tudi izkoriščanje koledarskega časa v I. polletju lanskega leta 84,7%, letos pa 86,8%. Povprečni zastoj vseh teh ogrodi na progi znaša 3,5% in je enak kot lani.

IZPLEN

Povprečni izplen v lanskem letu je znašal 78,4%, letos pa je nekoliko manjši 77,9%, predvsem zaradi premika h kvalitetni izdelavi pločevine, izdelali pa smo tudi 488 ton več rebraste pločevine kot lani. Pripomnim naj, da je bila vsa rebrasta pločevina izdelana iz platin z nižjim izplenom, lani pa iz predpločevine z višjim izplenom.

PROIZVODNI STROŠKI

Stanje s proizvodnimi stroški za prvih pet mesecev je v naši EE naslednje:
valjarna 1.300 - 7.863.669

din, pocinkovalnica 4.520.669 din, kar pomeni, da smo proizvodne stroške znižali za 12.384.338 dinarjev.

IZGLEDI ZA II. POLLETJE

Predvidevamo, da bomo proizvodni načrt dosegli 20. decembra 1962, seveda če bodo izpolnjeni vsi pogoji in bomo imeli dovolj vložka, žveplene kisline, cinka in delavcev. Pričakujemo tudi, da bomo vzporedno s količinskim planom, dosegli tudi finančnega, ne bo pa dosežen načrt po asortimanu, ker je v I. polletju občutno primanjkovalo žveplene kisline in platin za vložek. V prihodnjem obdobju bomo imeli tudi precej težav zaradi dopustov, saj je bilo v prvi polovici letošnjega leta izkoriščenih samo 3.557 dni ali 40,6% dopustov. Toda upamo, da bomo težave premostili in napravili vse, kar je v naši moči, da bodo rezultati gospodarjenja ob koncu leta še boljši.

Franc Tavčar

Naši rezultati v prvem polletju

V hladni valjarni smo v prvem polletju izdelali 8.481 ton hladno valjanih trakov, kar je za 484 ton manj, kot je bilo planirano. Plan za belo pločevino predvideva, da bi morali v prvih 6 mesecih napraviti 2000 ton, izdelali pa samo je le 1488 t. Primanjkljaja pri beli pločevini do konca leta ne bomo mogli nadomestiti, hladna valjarna pa zaostalo z dobrim delom lahko nadoknadi. Glavni vzrok, da nismo izpolnili plana so težave, ki so se vrstile v minulih mesecih druga za drugo. V začetku leta smo bili prizadeti zaradi pomanjkanja rezervnih delov in valjev za Siemag valjni stroj, prav tako je v prvih štirih mesecih zelo primanjkovalo toplovaljanih trakov in žveplene kisline. Za drugo polovico leta imamo na zalogi precejšnjo količino toplovaljanih trakov iz CSSR in Italije, na boljšem pa smo tudi z valji, tako da gledamo v prihodnost nekoliko bolj optimistično.

Proizvodnja v žičarni znaša za to obdobje 23.410 ton, kar je za 3,28% ali 894 ton manj kot je predvideval plan. Primanjkljaj je nastal predvsem zaradi pomanjkanja kisline za luženje, pomanjkanja toplovaljane žice, prevelikih zahtev kupcev po palicah, ki jim naši stroji za rezanje palice niso kos, v zadnjem času pa veliko pomanjkanje naročil za navadno trdo žico in težko uvrščanje patentirane žice P 5 mm za prednapeti beton. Ker je položaj za drugo polovico leta za žičarno mnogo slabši kot za hladno valjarno,

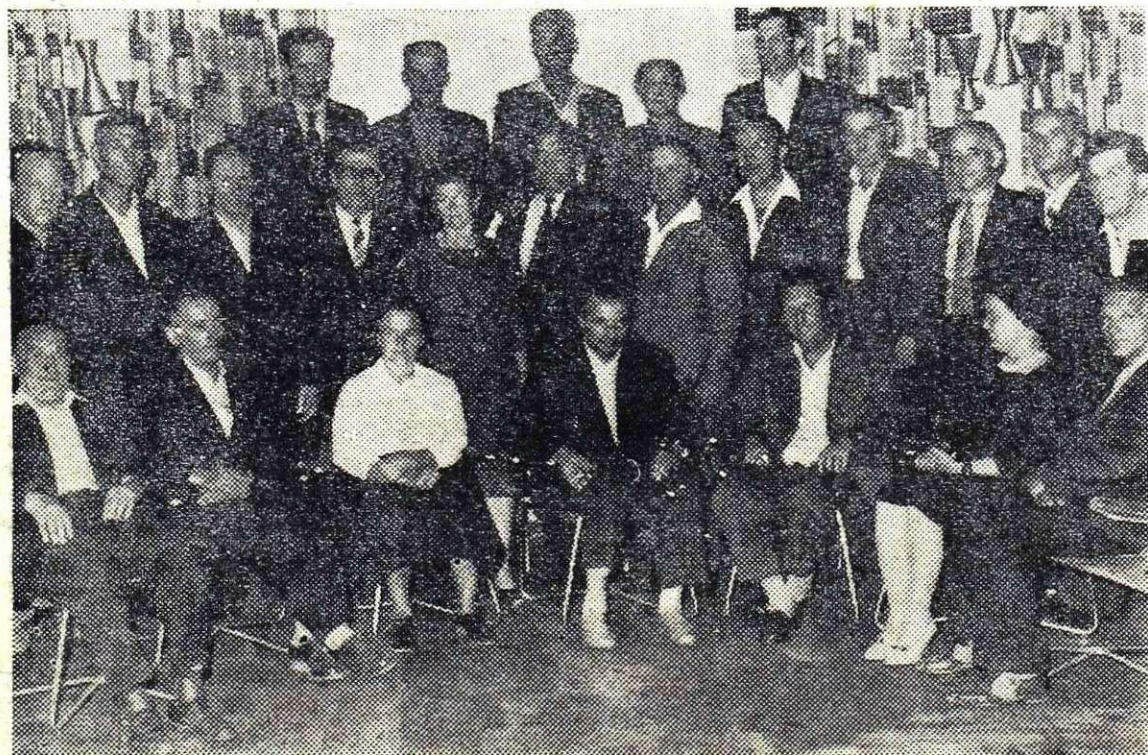
se kolektiv trudi, da bi nadoknadi težo proizvodnje z večjo količino patentirane, specialne in pocinkane žice in tako prinesel podjetju zaslužek, ki ga od teh obratov pričakujemo.

ZASLUŽNI ČLANI DIT-a

Glavni odbor zveze inženirjev in tehnikov FLRJ je imenoval za častnega člana glavnega direktorja ing. Matveža Hafnerja za njegovo vestno in dolgoletno delo v strokovni organizaciji DIT-a. Glavni odbor zveze inženirjev in tehnikov LRS pa je 12. maja t. l. izvolil za služna člana ing. Iva Arzenška in tov. Vinka Kavčiča. Na izredni seji ObDIT-a so jim bile podeljene diplome za njihovo nesebično in dolgoletno delo v organizaciji.

Francelj! Daj no brž! Nekdo bi rad govoril z glavno družino

V soboto so se poslovili od v drugem četrtletju upokojenih valjavcev

Pomembna konferenca v Sisku

19. julija je bila v Sisku zanimiva in pomembna konferenca, na kateri so sodelovali predstavniki društev izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav iz naše železarnice in železarnice Sisak. Konferenca je bila organizirana z namenom, da člani obeh društev izmenjajo izkušnje pri svojem delu na področju tehničnih izboljšav in da potrdijo skupna stališča glede obstoječih problemov. Na konferenci so govorili tudi o vlogi DIT v društvu DIATI ter o odnosu društev do posameznih gospodarskih organizacij v sedanjem razvoju in položaju.

V železarni Sisak imajo DIATI, ki ima pomembno vlogo na področju tehničnih izboljšav. Precej stvari imajo bolj urejenih kot na Jesenicah, društvo pa dobiva finančno pomoč v višini 600.000 dinarjev v obliki ko-

lektivne članarine. Opazili smo, da predloge zelo hitro rešujejo in da ima vsaka EE v železarni tudi svojo komisijo. Komisije delajo izven rednega delovnega časa in se jim prizna nadurno delo, s posebnimi tarifnimi postavkami. Tovrstna dejavnost spada v železarni Sisak k biroju za napredek proizvodnje.

Konferenca je trajala dva dni in je potekala zelo enotno, kar pomeni, da so člani oz. delegati obeh društev vzemali enaka stališča glede uveljavljanja obeh društev, sprejetih pa je bilo tudi precej sklepov.

Eden od najvažnejših sklepov, ki je bil sprejet na konferenci, je bil, da je treba dejavnost društva okrepiti s tesno povezavo z DIT. Podjetja oz. EE naj pri letnih obračunih prikažejo dosežene prihranke posameznih avtorjev na področju tehničnih izboljšav.

Avtorjem tehničnih izboljšav je treba posvetiti večjo pozornost, predvsem glede njihovega napredovanja, nagrajevanja in jim je treba omogočiti morebitni nadaljnji študij ali specializacijo. Na konferenci je bil sprejet predlog DIATI Jesenice, da tudi pri Udruženju jugoslovanskih železarn ustanovijo komisijo za tehnične izboljšave. Društvi obeh železarn morata zavzemati ostrejša stališča do vseh morebitnih negativnih pojavov pri uveljavljanju tehničnih izboljšav. Vse take pojave je treba odstraniti, na osnovi konkretnih analiz.

NB

Uredili bodo cesto 1. maja

Ze nekaj časa delajo na ureditvi Ceste 1. maja na odseku od mostu čez Savo (pri Hermanu) do Rozmanove hiše. To je bil do sedaj najožji del te ceste III. reda in brez dvoma zelo potreben rekonstrukcije. Nov odsek bo speljan preko vrtov in bo izročen prometu že 1. avgusta letos. Cestišče bo asfaltirano, dovolj široko in bo zagotavljalo varno vožnjo uporabnikom. Za ta dela bodo porabili okrog 7 milijonov dinarjev, na razpolago pa imajo iz cestnega sklada 9 milijonov in pol. Preostali znesek bo uporabljen za popravila obstoječe ceste.

Omenimo naj tudi, da bo še letos urejena tudi cesta z Dobrave na novo pokopališče. Sredstva so zagotovljena in so dela že na licitaciji. Čakajo le še na predračune za posamezne etape del, za katere je zadolžen zavod za stanovanjsko in komunalno izgradnjo.

O delu AMD Jesenice

Avtomoto društvo Jesenice je po dejavnosti v zadnjih letih eno najuspešnejših v Sloveniji. Društvo šteje danes 232 članov. To število pa bodo še v teku tega leta povečali na 300. Da bi pridobili čimveč novih članov, je upravni odbor na zadnji seji sklenil, nuditi članstvu, kar največ ugodnosti. Poleg pra-

vice izkoristiti 4-kratno tehnično pomoč na cesti in 2-kratno pravno pomoč, ki jo nudi Avtomoto zveza Slovenije, bodo za člane društva brezplačni pregledi vozil z regloskopom, brezplačne bodo tudi manjše usluge, člani pa bodo oproščeni tudi plačevanja dosedanje takse za pranje vozil v društveni servisni delavnici.

Iz sprejemnice na kadrovskem sektorju

Sprejem novih delavcev v železarno

(Nadaljevanje s 1. strani)
Sem spada tudi ažurni pregled nad razpoložljivim kadrom v neposredni okolici podjetja in doraščajočo mladino.

6. Sistem ugotavljanja strokovne usposobljenosti in izdelane poti napredovanja.

7. Ustaljeno gibanje zaposlenih, največje možno znižanje fluktuacije zaposlenih.

8. Sodelovanje vseh prizadetih služb v podjetju pri urejanju zadev novosprejetih delavcev - operative, ki nove delavce potrebuje, izobraževalnega centra, obratne ambulante in kadrovske službe.

Našel sem nekaj pogojev, za katere smatram, da so

najbolj važni, ki omogočajo dober sprejem, čeprav niso naštetni vsi pogoji. Če hočemo ugotoviti trenutno stanje v našem podjetju, moramo s temi pogoji primerjati našo vsakdanjo prakso. Začel bom prav z nasprotno smerjo od tiste, po kateri sem našel pogoje.

Osnovni problem, ki v našem podjetju otežkoča načrtno delo pri sprejemu, je zelo visoka fluktuacija zaposlenih. Vsa leta nazaj se giblje med 800 in 1.000 odhodov iz podjetja. V prvem polletju letos imamo že čez 400 odhodov. Okrog polovice odhodov se nanaša na opravičene razloge, to je na odhod v armijo, upokojitve in dru-

gi objektivni primeri, dobra polovica odhodov pa na samovoljno zapuščanje dela, lastne odpovedi, odpovedi podjetja in druge neopravičene razloge. Če bi v podjetju znižali neopravičene ali kot bi lahko rekel nenaravne oziroma slučajne odhode na minimum, potem imamo objektivne možnosti, da bi z načrtnim delom, s skrbnim strokovnim delom pravočasno zagotovili potreben kader za prista delovna mesta. Tako številni odhodi in sprejemi praktično onemogočajo delo strokovne komisije, ker bi bila leto in dan zaposlena samo s sprejemom oziroma strokovno izbiro novih delavcev. V delokrog te komisije bi morala spadati tudi obravnava notranjih prestopov iz obrata v obrat, ki jih je okrog 500 na leto. K temu moramo dodati še najmanj 1.000 premikov v obratih, z enega delovnega mesta na drugo delovno mesto. Čeprav ugotavljamo, da je nujno; da obravnava in ugotavlja strokovna komisija primerčnost razvrščanja posameznikov na določena delovna mesta, izhaja iz prej navedenih števil, da je praktično onemogočeno strokovno in načrtno delo, če se v podjetju premakne v enem letu najmanj 2.500 oseb.

Torej, če hočemo, da bo naš sprejem novih delavcev tak, krkšnega si želimo, potem je naša glavna naloga, da ustalimo zaposlene in znižamo odhode iz podjetja. Ureditev tega vprašanja nam bo omogočila planiranje kadrov, kakor tudi bolj sistematično in strokovno delo.

Vzporedno z znižanjem fluktuacije moramo začeti z analizo delovnih mest, izdelati program uvajanja novih delavcev na delovno mesto, izdelati sistem napredovanja. Toliko okrog sprejema novih delavcev, drugič pa moramo nekaj več o vzrokih fluktuacije.

Stane Torkar

Dante Jasnič

Uspela akcija za okrevališče na Debelem rtiču

Občinski sindikalni svet na Jesenicah je predvidel precej veliko vsoto denarja, ki bi ga prispevali za izgradnjo otroškega okrevališča na Debelem rtiču. Izvršni odbor naše sindikalne organizacije je na svoji seji sprejel sklep, da naj bi sindikalni odbori v ekonomskih enotah, kar največ prispevali za uspešen potek te akcije, tako, da bi zbrali toliko de-

narja, da bi povprečno vsak član sindikalne organizacije prispeval 50 dinarjev. V kolikor ta vsota ne bi bila dosežena, naj bi razliko prispeval sindikalni odbor v EE iz svoje blagajne.

Moram reči, da je bil uspeh te akcije v nekaterih EE zelo dober, saj je 18 EE zbralo več denarja, kakor je bilo potrebno. Največ denarja so zbrali v EE visoke peči, kjer so predvideno vsoto presegle za 11.200 dinarjev, v obratu javornik I. za 10.490 dinarjev, v livarni 7.350 dinarjev in v upravnih službah 6.880 dinarjev.

Akcija je najslabše uspela v EE javornik II., kjer so morali celotno vsoto prispevati iz blagajne sindikalnega odbora, v EE strugarna valjev pa so pri članih sindikalne organizacije dobili samo 100 dinarjev. Težko je reči, kje je vzrok, da je v nekaterih EE akcija slabo uspela, vsekakor pa bi člani sindikalnih odborov lahko

napravili več kot so in ne bi bilo treba prispevati potrebnega denarja iz blagajn sindikalnega odbora.

Kljub temu, da ta akcija v nekaterih ekonomskih enotah ni najbolje uspela, pa smo v našem železarskem kolektivu za izgradnjo otroškega okrevališča na Debelem rtiču, prispevali 406.964 dinarjev. Od te vsote so zbrali člani 346.844 dinarjev, sindikalni odbori pa so iz svojih blagajn prispevali razliko v skupnem znesku 60.120 dinarjev. Zbrana vsota ni majhna, vendar predstavlja komaj četrtino vsote oz. prispevka, ki ga je Občinski sindikalni svet na Jesenicah predvidel za naš kolektiv.

Menim, da so napako napravili tudi organizatorji te akcije v republiškem merilu, ker so izdali bloke po 1.000 in 300 dinarjev. Če bi tiskali več blokov z manjšimi vrednostmi, bi akcija še lepše uspela.

STATUT KOMUNE IZZA OGRAJE ŽELEZARNE

Tako kot ostale je tudi jeseniška komuna pred važno odločitvijo, pred sprejetjem statuta. S tem v zvezi je pred komisijo in njenimi podkomisijami, ki so formirane v ta namen, vrsta kompleksnih vprašanj, ki jih je treba reševati tako s stališča sedanje prakse kakor nadaljnjega razvoja in vloge komune. Decentralizacija delavskega in družbenega samoupravljanja prenaša na komuno vse večje odgovornosti in vse več zahtevnih nalog, ki jih je treba reševati.

Prav gotovo je eden osnovnih pogojev za tako hiter gospodarski in družbeni razvoj pri nas, iniciativa delovnih ljudi in komuna, družbeno-ekonomska in politična teritorialna enota, kjer ta iniciativa prihaja najbolj do izraza. Zato gre pri sprejetju statuta za dvojne bistvenih vprašanj. Prvič, kako bo zagotovljen neposreden vpliv občanov na politiko komune in drugič, kako bo komuna kot skupnost proizvajalcev in potrošnikov sposobna organizirano zagotoviti optimalno odvisnost med potrebami in gospodarsko sposobnostjo občanov, ali z drugimi besedami, kako bo sposobna iniciativa delovnih ljudi in njihove potrebe strokovno, na osnovi jasno postavljenega programa razvoja usmerjati k nenehnemu večanju gospodarskega potenciala komune kot osnove za boljši življenjski standard. Torej statut ni samo naloga komisije, ampak vseh delovnih ljudi v komuni, ki si morajo s statutom kot upravljavci, proizvajalci in potrošniki zagotoviti trden temelj nadaljnje rasti življenjskih pogojev.

Če s tega zornega kota gledamo na statut komune, potem nam v železarni prav go-

tovo ne more biti vseeno, kakšen bo ta dokument, predvsem pa ne, kako bo na Jesenicah uspelo odstraniti nekatera vprašanja, ki so za skladnejši razvoj v komuni nedvomno zelo pomembna. — Predvsem bo moralo na Jesenicah prenehati krožiti geslo »Železarna je komuna ali komuna je železarna«. Ne zaradi tega, ker bi bilo treba dvomiti v to, da je železarna s svojo obsežnostjo, tako s številom zaposlenih kot narodnim dohodkom, ki ga ustvarja, za komuno izrednega pomena, ampak zato, ker tako pojmovanje zamegli številne druge gospodarske probleme v komuni. Če smo bili še do nedavnega v železarni vajeni pogovarjati se brez posebnega vznemirjenja o sto in še več milijonih, je danes bistveno drugače. — Skratka, milijoni so se spremenili v tisočake, najmanjše neugodne pokazatelje gospodarjenja in poslovanja obravnavajo ekonomske enote z vso resnostjo in nehoti se vsiljuje vprašanje, če ne bi kazalo tako prizadevanje prenesti tudi na komuno. Ne na komuno kot administrativen aparat, ampak komuno kot gospodarsko skupnost, ki združuje številne gospodarske

in negospodarske dejavnosti z namenom, da zadovolji potrebe občanov. Menim, da v svoji sodbi ne bom neobjektiven, če trdim, da so se mnoga vprašanja gospodarjenja reševala v komuni skozi megle milijardnega narodnega dohodka železarne in zato tudi pogosto nedosledno. Vprašanje je, če bi si komuna brez železarne lahko privoščila tako širokogrudno pavšaliranje in trošenje teh sredstev v posameznih kolektivih, ki bi z nekaj resnejšim prizadevanjem lahko pomenila za komuno mnogo več kot samo pogoj za nekaj zaposlenih z minimalnim osebnim dohodkom, vse ostale komunalne potrebe, od stanovanj do kulturnih in drugih dobrin pa je bila skrb komune, in to na račun sredstev, ki jih ustvarjajo kolektivi, ki imajo za to »boljše pogoje«. Torej bo moral statut uzakoniti take odnose v komuni, kjer bo sicer železarna še vedno pomenila, z ozirom na njeno dolžnost, osnovni element gospodarske moči, toda tudi ostale gospodarske dejavnosti v komuni morajo postati za samostojno življenje sposobne celice celotnega gospodarskega organizma komune. Toda ne sposobne samo za redno izplačevanje osebnega dohodka, ampak tudi za kritje ostalih potreb svojih članov. Turizem v naši komuni nima prav nič slabše pogoje kot železarstvo in tudi finančna vlaganja niso skromna, pa vendar ni čutiti, da bi se v ta namen vložena sredstva komuni obrestovala, kot bi bilo pričakovati. Obrt in druge uslužnostne dejavnosti niso samo zato, da ljudje nekaj

delajo, ampak je nujno iskati take oblike te dejavnosti, ki bodo sposobne, bodisi s kooperacijo, združevanjem in podobnim, opravljati usluge kot enakovreden partner drugi gospodarski dejavnosti.

Danes ne govorimo samo o vložnem delu, ampak o družbeno priznanem delu, ki mora postati merilo rentabilnosti vsakega podjetja. Če potrošnik ni zainteresiran za posamezne proizvedene dobrine ali nudene usluge, ali če ne priznava vsega vložnega dela, potem je nujno ukrepati, ne pa pustiti podjetje životariti.

Občinski zbor in zbor proizvajalcev nista predstavniška organa posameznih vasi in podjetij z namenom, da se zavzemata za to, da bo čim več občinskih sredstev prišlo v ta ali oni kraj komune, ampak morata biti predvsem sposobna gospodariti in gospodarstvo usmerjati tako, da se uspehi ne bodo izražali v številkah, ampak v dviganju življenjske ravni v komuni živečih ljudi. Priporočila so umestna samo v primeru, če je kolektiv sposoben sam gospodariti in upravljati z zupanimi proizvodnimi sredstvi, če pa tega ni, potem so nujni ukrepi v korist skupnosti. Za ukrepanje pa je predvsem važno, da imamo primerne pokazatelje. Ker pa pogosto tega ni, se tudi ne ukrepa ali pa so ukrepi neučinkoviti. Zavedati se moramo, da bo v nadaljnjem razvoju komune odvisno od njene gospodarske moči, kako bodo zdravstvene, kulturne in številne druge potrebe občanov njim dostopne. Kolikor bolj se bo komunalni sistem utrjeval, toliko manj bo mogoče misliti samo na sredstva nekaterih podjetij, če že ne samo enega, in tem bolj na skladen razvoj celotnega gospodarskega organizma v komuni. Tako, kot si kolektiv železarne prizadeva v vsaki svoji ekonomski enoti izkoristiti maksimum svojih zmogljivosti, tako bodo izostala v drugih panogah gospodarjenja. Če so danes sredstva še vedno v pretežni večini od vrha razporejena po fondih v posamezne namene in to zavira doslednejše gospodarjenje v komuni, verjetno to ne bo dolgo. Seveda pa se bo z ukinitvijo tega odgovornost komun za gospodarjenje še mnogo bolj povečala. V železarni želimo, da se s statutom zagotovijo v komuni taki medsebojni odnosi, da si bodo železarji, trgovci, obrtniki, prosvetni in zdravstveni delavci, skratka občani enakovredno delili ustvarjene dobrine in si tudi enako prizadevali, da bi bilo teh dobrin čim več. Pot do večjih sredstev v komuni naj postane strokovna in perspektivna go-

spodarska politika in ne po-večevanje izrednih dajatev občanov, ki nas zapirajo v začarani krog večnih težav in nezadovoljstva ljudi.

Tomaž Ertl

Nagrajeni avtorji izboljševalnih predlogov

Na novo imenovana komisija za oceno tehničnih izboljšav je na prvi seji temeljito in objektivno obravnavala trinajst izboljševalnih

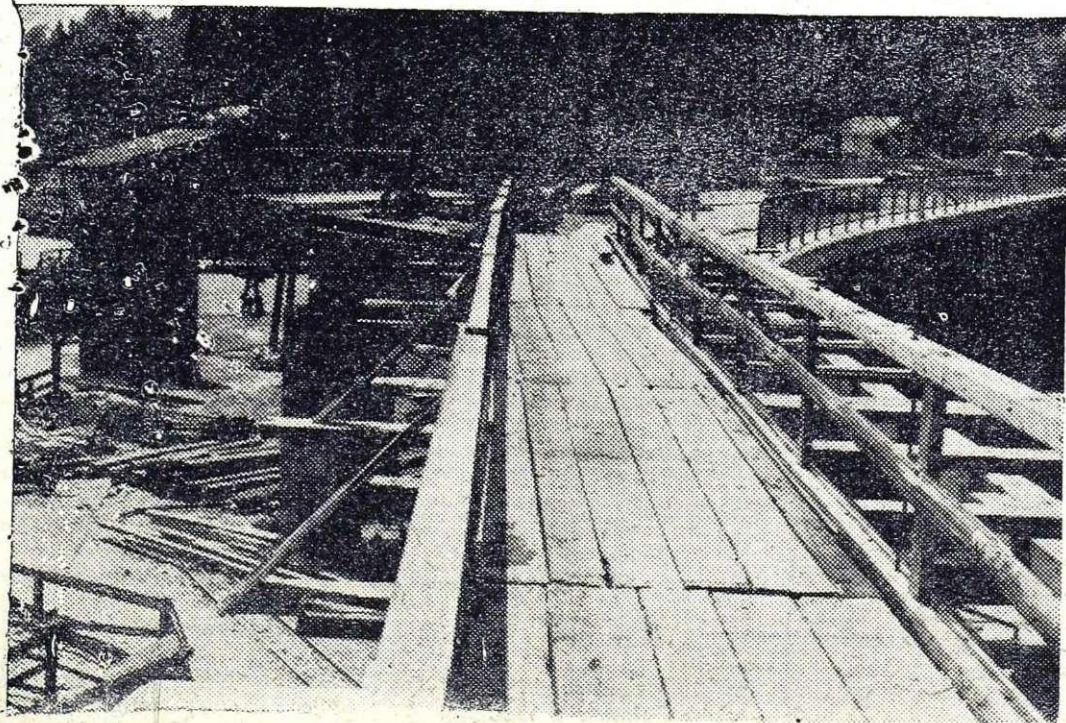

Maks Vidmar — avtor izboljševalnega predloga št. 1460

predlogov, ki so bili dostavljeni v letošnjem letu v produkciji, oceno in nagraditev. Ker so 4 predlogi še v izvedbi, je bilo pozitivno ocenjenih devet izboljševalnih predlogov, uspešnim in prizadevnim avtorjem pa priznanih 286.498 dinarjev nagrad in odškodnin.

Najlepšo odškodnino je dobil za nadsinhronski centri-fugalni varnostni vklopnik pri poševnih dvigalih na plavžih, vzoren in skrben vzdrževavec na plavžih tov. Karel Nagode. Ta naprava omogoča brezhibno in popolnoma varno obratovanje poševnih dvigal in preprečuje zastoje ter večmilijonsko materialno škodo. Zato mu je bila priznana za njegovo originalno napravo tri-letna renta v višini 50.000 din, če na poševnih dvigalih v tej dobi ne bo prišlo do nesreče ali zastoja.

(Nadaljevanje na 5. strani)

Novi most čez Savo pri Borovljah je zgrajen. Čaka le še na priključke, ki pa bodo tudi še letos zgrajeni. Načrti zanje so že izdelani in tudi sredstva zagotovljena. Ko bo sestavljen dokončni predračun, bodo takoj začeli z deli in povezali novi most z glavno cesto Jesenice-Ljubljana ter cesto na desnem bregu Save.

Prireditve ob občinskem prazniku

Sobota, dne 21. 7. 1962

- ob 20.00 Fanfare — pričetek praznovanja na Hrušici.
- ob 20.15 Slavnostna seja KO SZDL Hrušica v počastitev krajevnega praznika.
- ob 20.45 Nočni nastop občinske gasivske brigade z bengaličnim ognjem pred domom na Hrušici.
- ob 20.45 Taborni ogenj s kulturnim programom pred železniško postajo Jesenice v izvedbi DPD »Svoboda«, tabornikov in mladinske delovne brigade z Jesenic.

Nedelja, dne 22. 7. 1962

- ob 5.00 Budnica godbe na pihala v izvedbi DPD »Svoboda« Hrušica.
- ob 6.00 Prostovoljno delo pri urejanju parkirnega prostora in igrišč pri domu.
- ob 15.00 Odkritje spominske plošče borcev NOV pod Mežakljo na Hrušici.
- ob 20.30 Pred domom na Hrušici kino predstava na prostem.

Torek, dne 24. 7. 1962

- ob 20.00 Predavanje s skioptičnimi slikami v mali dvorani doma na Hrušici.

Petek, dne 27. 7. 1962

- ob 15.30 Obisk grobov ustreljenih talcev v Begunjah.

Sobota, dne 28. 7. 1962

- ob 20.30 Žalna komemoracija pred spomenikom na Belem polju.

Nedelja, dne 29. 7. 1962

- ob 9.00 Kros za pokal talcev okoli zasedene Hrušice.
- ob 15.00 Nastop modelarjev društva LT na igrišču pred domom.

Auschwitz, Auschwitz, grob Evrope!

Spomini nekdanjih internirank

Prvi pičli obrok trdega kruha, ki sem ga dobila, mi je padel iz rok ob pogledu na kamione golih skeletov, ki so jih prav tedaj vozili v krematorij. Neka kriminalka je bliskovito pograbila tako strašno zaželen kosček kruha. Solzne grenkobe so mi polzele po licih — toda kruh mi ni nikdar več padel iz rok. Ko sem bila že strašno izmučena in oslabela, mi je nekega dne dejala starejša sotrpinka: »Mlada si še! Drži se, drugače pogineš. Pojdi z menoj!« Peljala me je skrivaj na revir, kjer so bili sami tifusni bolniki. Tam sva skrivaj lizali »bečke«, z ostanki čorbe tifusarjev. V obupni borbi za življenje je včasih tudi strup rešitev.

Kaj je bilo najstrašnejše? Morda to, ko so te ponižali kot človeka, ko so te nagega do golega ostrigli in obrili ter se nadrževali. Predvsem mlada dekleta je to najhuje prizadelo, saj so večkrat stala gola tudi dva dni skupaj.

Znani trinog Pellman — Romun, je bil ko so na polju tolkli kepe, silno razjarjen. Njegov pes je ogrizel eno od deklet, ki so jo napol mrtvo zavlekli v jamo in zakopali do vratu. Za tem jo je dal spet odkopati in smo jo morale sotrpinke zvečer nesti na blok. V njegovi komandi je bilo vsak dan po 5 do 6 mrtvih, katere smo morale zvečer nositi, kajti število skeletov je moralo biti točno.

Okrog božiča sem bila zelo bolna. Bila sem že odbrana za blok 25, za v krematorij. Blokova je po štetju raportirala SS-ovcu in se ni vrnila. Tako smo stale na apelu ves dan. Do skrajnosti iz-

mučene smo se zavlekle v drug prazen blok, kamor pa so prišli čez čas mizarji z SS-ovci — urno smo se razbežale.

Nekoč, pri podiranju hiš sem bila zelo izčrpana. Delale smo od zgodnjega jutra in opoldne nismo dobile nič hrane. Bilo je 70 cm snega. Od slabosti sem se zgrudila, v tem pa so prinesli na pol mrtvega Žida, na katerega se je pri podiranju zrušil strop. Esesovec ga je postavil 2 m stran od mene, da ga bo ustrelil — bila sem takoj zdrava...

Smrtonosni so bili celodnevni apeli nagih na snegu. Esesovci so nagnali žrtve pod tuše, potem pa so stale in zmrznile. Ob koncu apela je bilo veliko mrtvih... Kdaj bom jaz na vrsti? Jutri? Po jutrišnjem? Oh ne, nikar! Ah pač, naj bo že konec.

Okrog barak je vse razkopano, kamion ne more do barak, tam pa je kup mrličev. Člani komande smrti vlačijo trupla s kaveljni in pasovi kot lesene hloče. Po kamenju in razpokani ilovici ropota mrtvaško koračnico okostnjak okostnjaku, ki bo v nekaj minutah pepel in tudi tebi, ki zdaj še to gledaš in vidiš čeprav nočeš videti, ker več ne zmoreš, toda vendar stojim in gledam. Pekoč udarec in brutalna psovka sta me zdramili. Pošast s korobačem me je zasačila na prepovedanem mestu.

Kdo bi mogel povedati, kolikokrat so se izstradane in izmučene žrtve same pomešale med mrtve, da so si skrajšale trpljenje? Kolikokrat je v kupu mrličev še udarjalo živo sree, se premi-

kale še vlažne ustnice, tipala še gibljiva roka v sirašni grozi in spoznanju: Konec — ni več rešitve — o prokleti — o dom, dragi, očenci moji, kje ste? Obupni kriki umirajočih mater vpijejo po maščevanju.

Znano je, da so Nemci vneti katoliki. Že ves teden smo se veselili božiča. In res! Za kcsilo smo dobili kislo zelje z zmletim mesom in po 2 ali 3 krompirčke v oblicah. Kako se nam je prileglo. O, da bi bil večkrat božič. No, pa smo dočeli »vrnjeno« za novo leto. Na novega leta dan smo bile brez kcsila — niti »brükvine« vode ni bilo. Za zadnji božič 1944 so postavili je ko. Prihajal je pač božič in ruska armada, ki je tudi božično drevo v Auschwitzu ni moglo več zaustaviti. Okasena smreka sredi taborišča se je pač najbolj ujemala z napisom nad vhodom: »Arbeit macht frei!« — Delaj osvobaja!

Nagrajeni avtorji izboljševalnih predlogov

(Nadaljevanje s 4. strani)

Avtorjem, ki so z mnogimi tehničnimi izboljšavami omogočili povečani izplen P7M patentirane žice v žični valjarni je bila za drugo leto izkoriščenja tega predloga priznana renta v višini 134.665 dinarjev.

Zasluzeno odškodnino je dobil tudi delavca ponovčarskih zidarjev v martinarni tov. Maks Vidmar za svojo originalno zaščito obrabalnega obroča pri martinarskih ponoveah. Na osnovi overovljene izračuna prihrankov, mu je bila priznana in izplačana enkratna odškodnina 26.678 dinarjev.

29.675 dinarjev so preeli avtorji koristno izvedenega izboljševalnega predloga št. 1.459, s katerim so pocenili pospešeno in izboljšano izdavo prebodne odprtine pri SM peči.

Primerne stimulativne odškodnine so za svoje koristne izvedbe dobili tudi: Jože Zemva z javornika III, Gojko Radočaj in Jože Ušeničnik iz valjarne 2.400, Maks Strle s toplotne energije ter Matija Čuk iz mehanične delavnice na Jesenicah.

Vsem tem uspešnim in prizadevnim avtorjem se zahvaljujemo za njihove izboljšave in jim čestitamo ter jih vabimo, kakor tudi ostale člane našega kolektiva, da tudi v bodoče prijavljajo na referat za novatorstvo in racionalizacijo koristno izvedene izboljševalne predloge. Ocenjevalna komisija skušala vse objektivno oceniti in stimulativno nagraditi.

Zuro

Uspelo taborjenje

V času od 23. maja do krat, ko je naša skupina 24. junija je imela predvojaška obšla obrambo in hotela zažeti oficirja.

Po kosilu in analizi vežbe smo kljub močnemu dežju po-častili spomin padlih partizanov — gornikov. Po govoru smo položili venec in izstrelili častno salvo. Lahko zaključim z ugotovitvijo, da je taborjenje uspelo, da so mladinci — obvezniki predvojaške vzgoje danes pripravljeni in sposobni vzeti orožje in se postaviti po robu vsakomur, ki bi nas ogrožal, zahvaljujoč požrtvovalnemu delu vsega komandnega in pomožnega kadra.

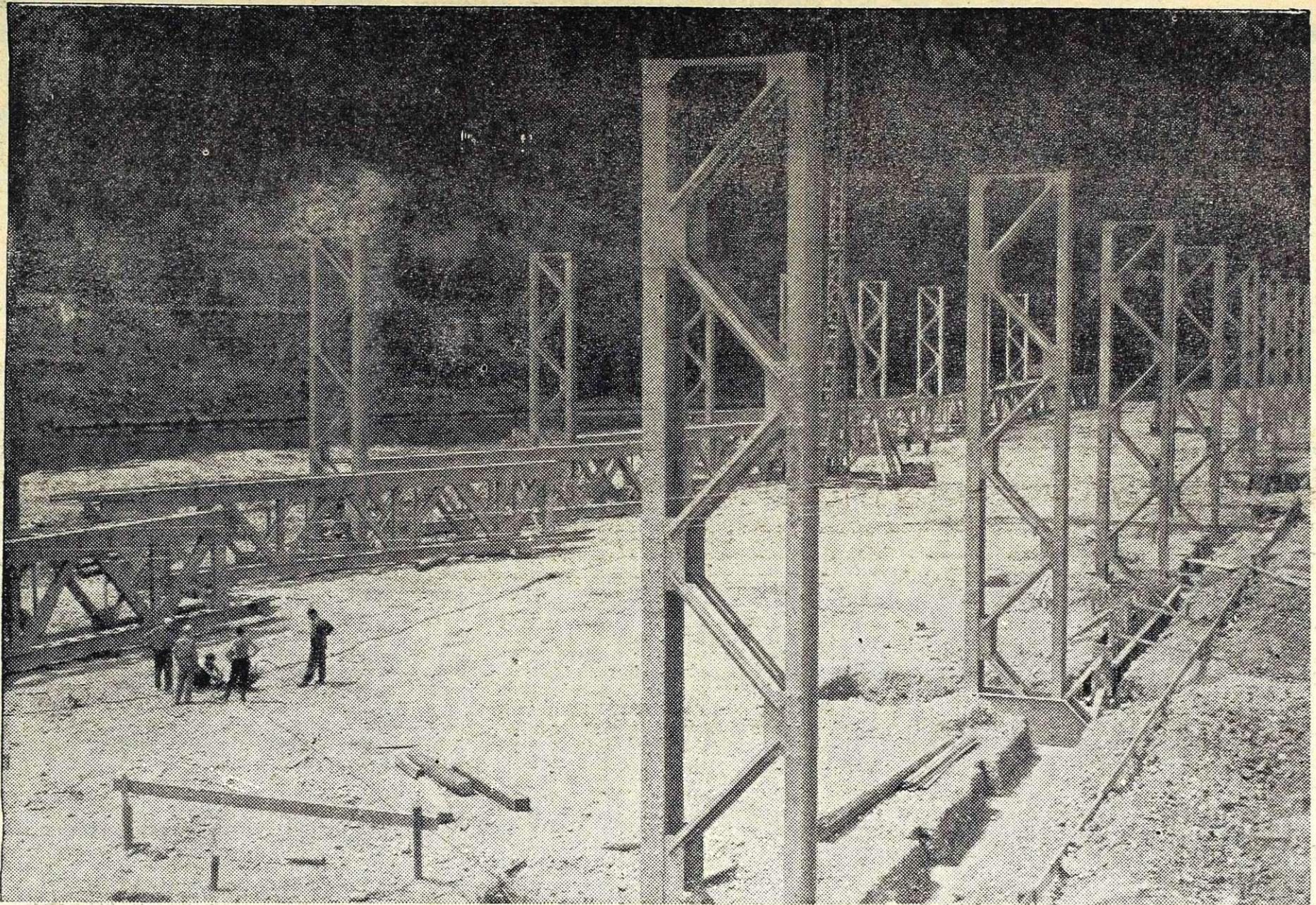
AZ

Rajstni dan našega maršala smo tudi na taborjenju dostojno počastili. Na predvečer smo na ravnini pred taborom, po govoru komisarija, prižgali ogromno kopo suhih vej in začelo se je splošno veselje in pesem, ki sta ji dajali ritem harmonika in kitara.

Prosti čas so obvezniki izkoristili za razne športne igre kot: nogomet, odbojka, šah in podobno. Klub neugodnim vremenskim razmeram (prva skupina je imela le tri dni ugodne za pouk na prostem) je taborjenje uspelo. V resnici sem to zelo skromno napisal, moral bi pohvaliti mladince, ki so do kože mokri in premrazeni — voljo izpolnili vsako povelje in se s pesmijo vračali v tabor. Še posebej so bile priljubljene vežbe, ko smo uporabili manevrsko municijo in je včasih res izgledalo kot prava borba. Najbolj je uspela vežba, ki smo jo izvedli v Vratih. Manjša skupina obveznikov je kmalu po polnoči odšla in postavila v Vratih zasedo. Druga, mnogo močnejša pa dve uri pozneje. Marš smo izkoristili za razne nočne vežbe. Ob trčenju obeh skupin se je razvila prava borba, še posebej ta-

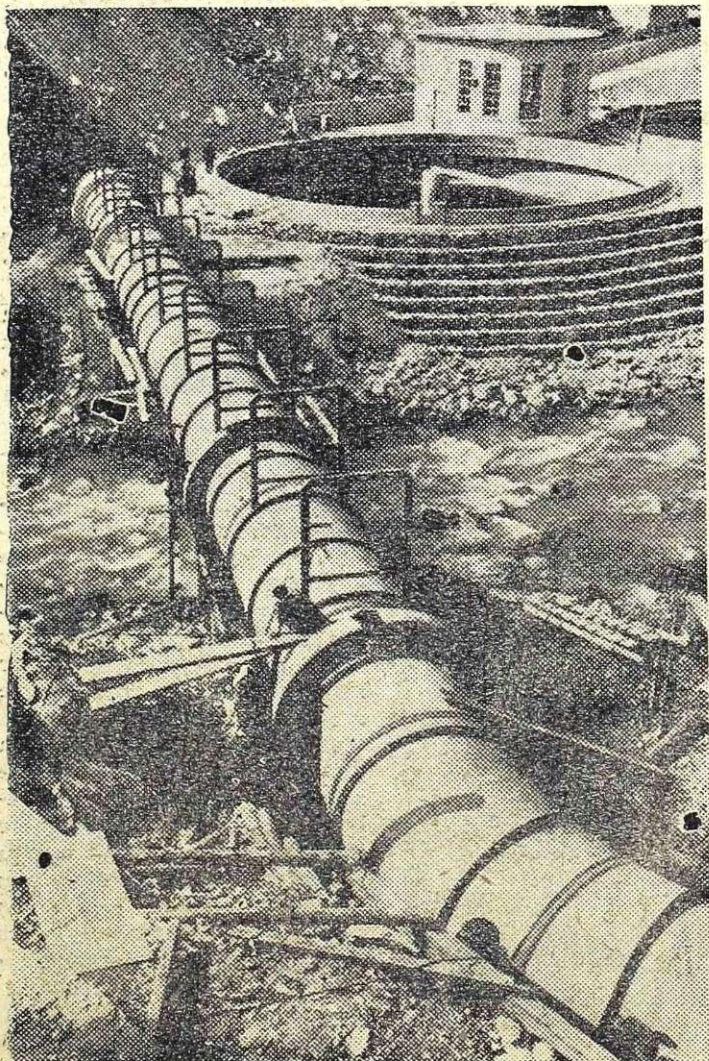

Jesenški prvoborci, ki so srečno preživeli vojno vihar. Sredi njih pa sta tudi oče in mati pokojnega narodnega heroja Matije Verdника.

Pri delih Belš
novod. Vrtro

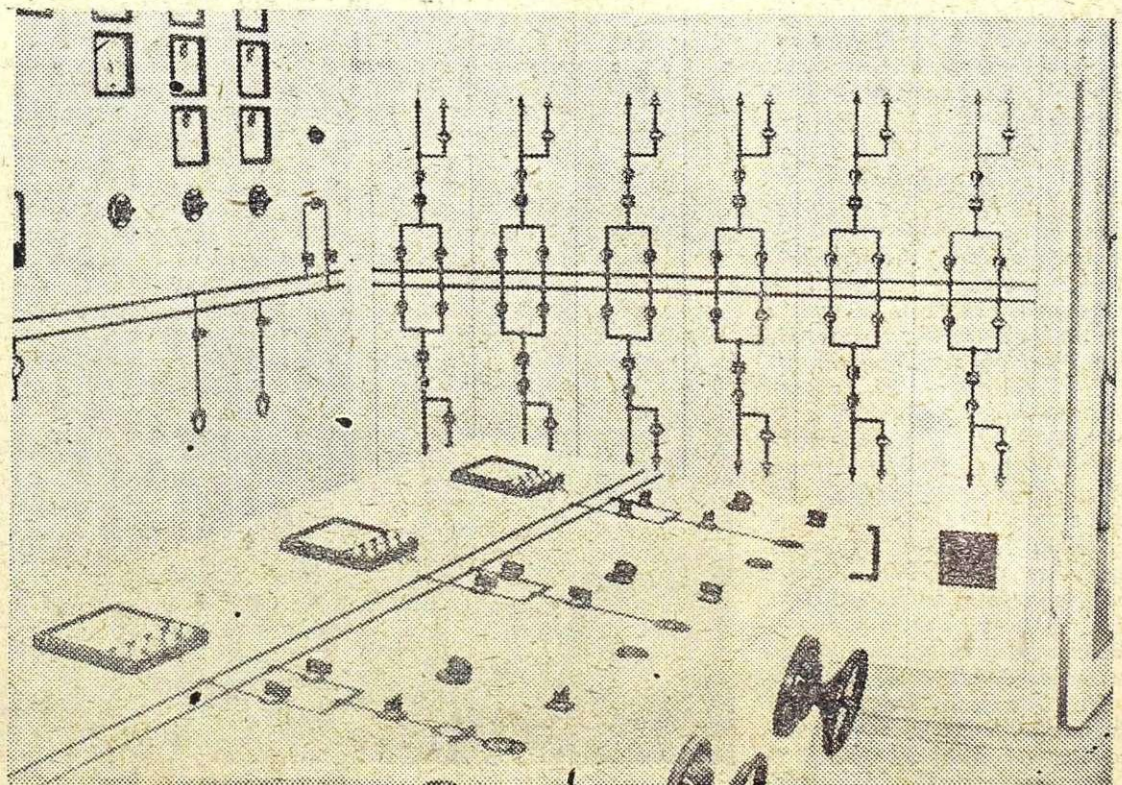
Novice iz EE v sliki

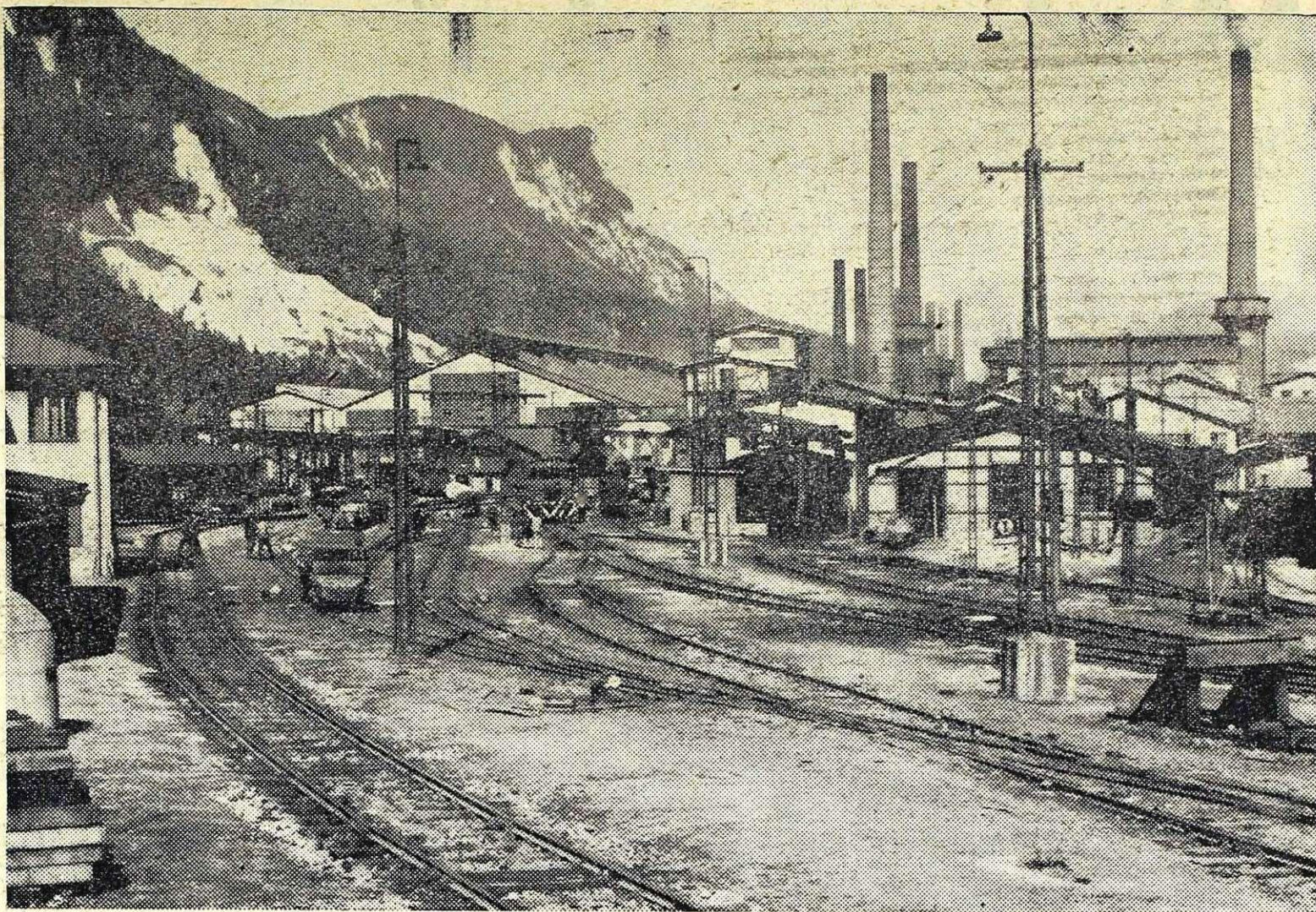

Gradbena dela v strugi Sa-
ve pod plavži, dobivajo
vedno bolj določeno obli-
ko. Dograjen je že tlačni
evovod za bodočo hidro-
elektrarno »Sava« (levo)

Pri postavljanju hale za vzdrževanje, bodo začeli montirati
vzdolžne nosilce. Tako se uresničuje rekonstrukcijski načrt
našega podjetja, ki predvideva, da mora biti hala za
vzdrževanje letos pokrita, da bo lahko služila za skladišče
novih naprav, ko bodo prispele (zgoraj)

Nova razdelilna transformatorska postaja za jeseniške
obrate bo kmalu začela obratovati. Preklope bodo opravili
postopoma in brez večjih redukcij, tako da bodo oddelki
lahko nemoteno obratovali (spodaj)

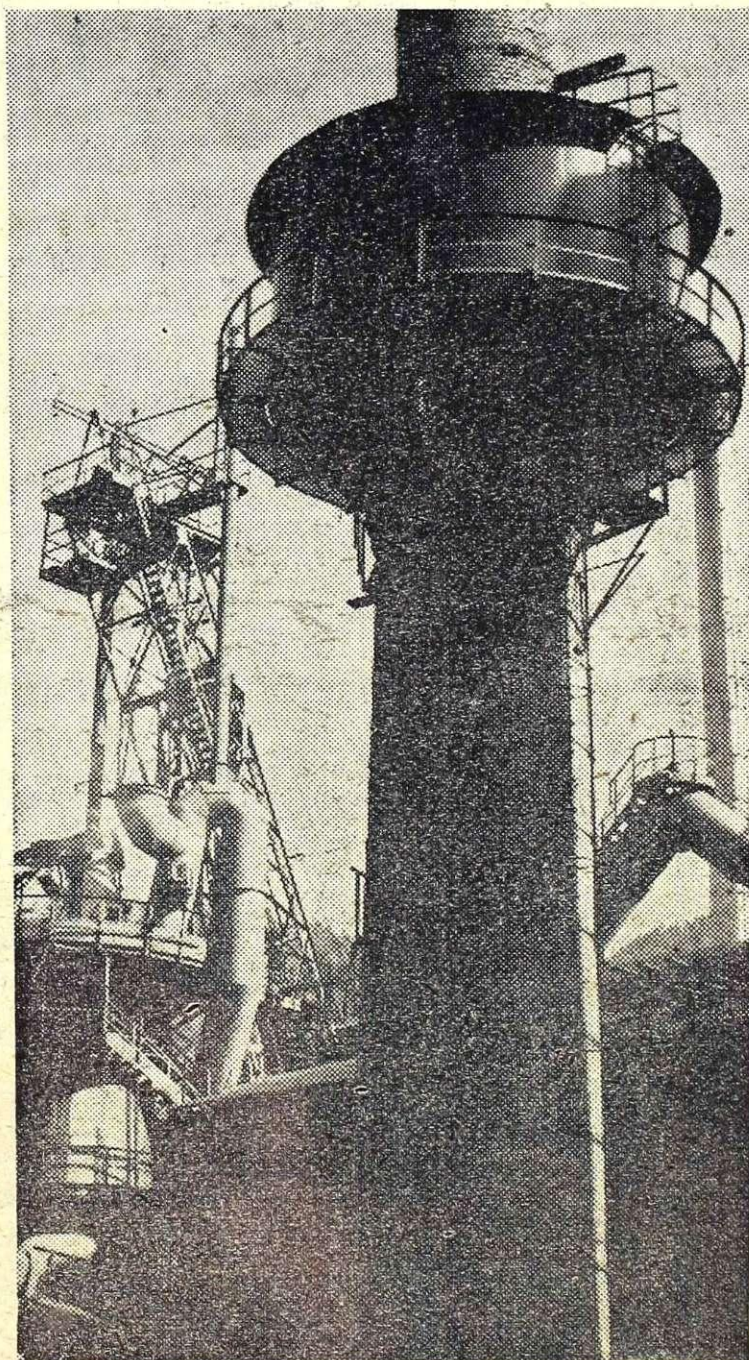
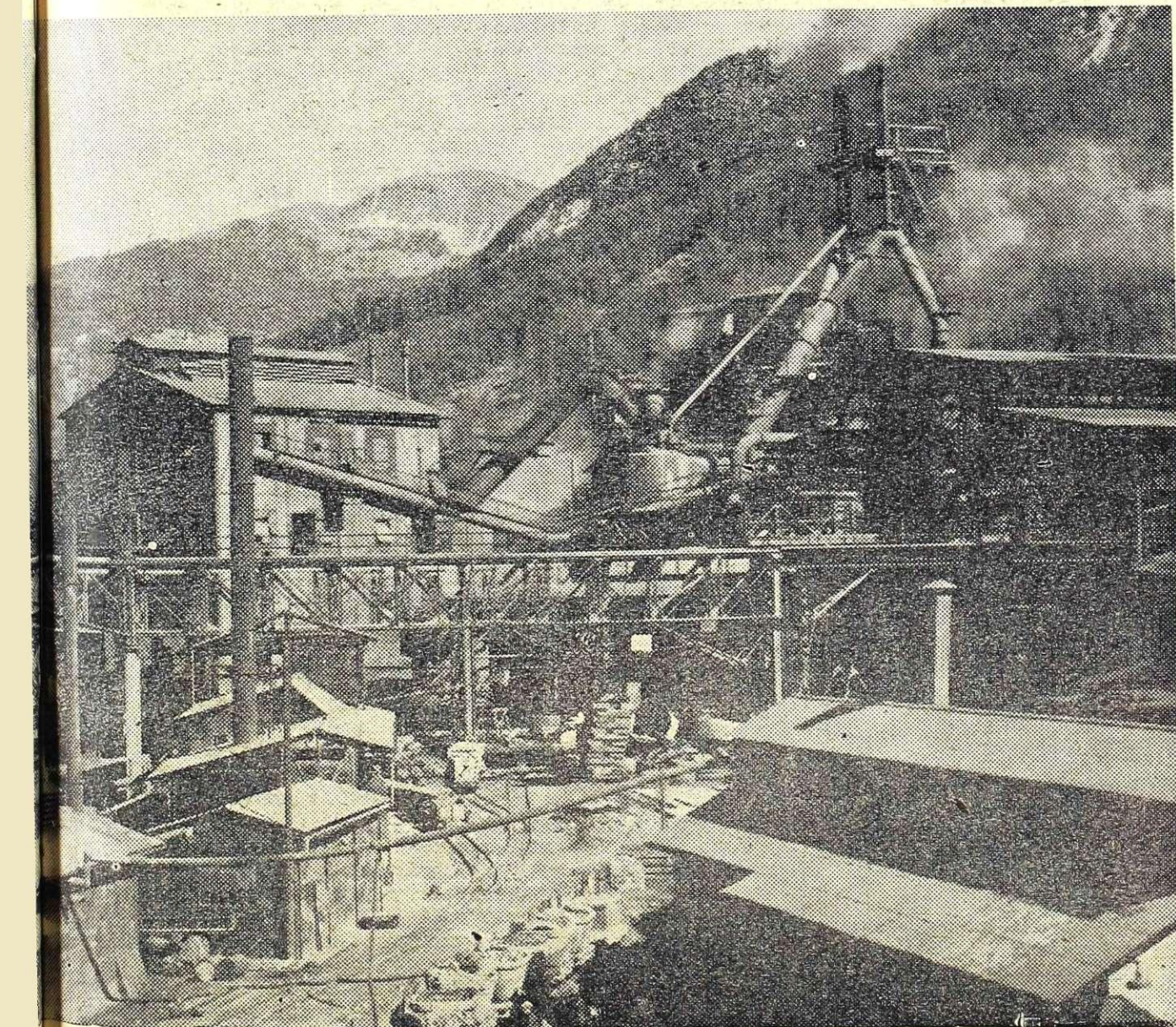

Prostora na naši haldi je vedno manj. Ves prostor je preprežen s tiri in lokomotive neprestano prevažajo polizdelke in končne izdelke namenjene obratom ali kupcem (zgoraj)

Na Belškem polju so morali prestaviti tudi dalj-
vemo delavca na sliki ne poznata vrtočevica.

Ne bo več dolgo in stari čistilci plina bodo prepustili svoje
pomembno delo novim, ki bodo lahko očistili ves plavžarski
plin in bolj kvalitetno (spodaj)

Ze 25 let nam VP I. daje grodelj, iz katerega izdelujemo
vedno bolj kvalitetna jekla. Toda kmalu bo treba zmogljivi-
vosti naših visokih peči povečati, saj je proizvodnja v naši
železarni iz leta v leto večja

Mladina ne kaže zanimanja za metalurške poklice

Spet so se zaprla šolska vrata, razredniki so pospravili redovalnice, izvlečke iz njih pa so dobili učenci in dijaki v svojih letnih šolskih izkazih. Vse kar je sledilo za tem, v to se ne bomo spuščali.

Prav pa je, če se nekoliko zadržimo pri letošnjih poklicnih odločitvah absolventov osemletke in dijakih — maturantih. Ti mladi ljudje so se sedaj prvič v življenju znašli pred zelo pomembnim vprašanjem: KAM SEDAJ? No, za večino to vprašanje ne bo noben problem; poklic so si izbrali že ko so obiskovali krožke ljudske tehnike ali v šoli krožke svobodne dejavnosti, nekdo se je ogrel za avtomehanika ko je pomagal očetu spraviti nared motorno kolo ali celo »fiča« itd. Še vedno pa je precej takih, ki jim poklicna odločitev dela nemalo preglavic.

Če se malo globlje zamislimo moramo priznati, da so to zahtevna vprašanja, morda jih celo nekoliko zanemarjamo in nam pozneje vržejo na površino marsikaj, kar povzroča razne težave v odnosih z ljudmi in terja razne posege in rešitve.

Letos je na območju naše občine končalo osemletko 307 učencev in učenk. Ta podatek verjetno ni točen, če vemo, da jih nekaj »visi« zaradi popravnih izpitov ali da razreda sploh niso izdelali. Ko smo obdelali anketo o poklicni odločitvi absolventov osnovne šole nam je analiza pokazala prav zanimive podatke in sicer:

— da se je 197 učencev in učenk ali 64% odločilo nadaljevati šolanje na raznih srednjih šolah;

— da se jih je 54 ali 18% odločilo za uk v ZIS;

— da se jih je le 20 odločilo za poklice v gradbeništvu, trgovini in obrti, (te gospodarske dejavnosti pa potrebujejo 115 učencev);

— da so se dekleta zelo ogrela za srednjo medicinsko šolo na Jesenicah; (kar 33, vseh prijavljenih pa je 90);

— da so se za Gospodinjstvo šolo na Jesenicah odločile le tri dekleta.

Iz teh podatkov je moč sklepati, da gre za določene tendence in pojave. Te tendence in pojavi so po našem mnenju naslednji:

— gre za precejšen vpliv staršev, da bo pretežna večina absolventov osnovne šole nadaljevala šolanje ne glede na možnosti zaposlitve po končanem šolanju;

— opraviiti imamo z dokaj malomeščanskim gledanjem na določene poklice, čeprav so na območju občine ti poklici deficitarni, se pravi, obstoje možnosti zaposlitve po končanem uku poklica in celo izgledi napredovanja;

— da je ZIS interesantna predvsem in samo zaradi poklicev kovinske in elektro stroke, medtem ko so, vse tako kaže, metalurški poklici za današnjo mlado pravno monsturni.

Kje so vzroki za take tendence in pojave, za take poklicne orientacije mladih in tudi staršev.

Po našem mnenju je več vzrokov. Toda eden od glavnih vzrokov je v tem, da smo vse preveč obrnjeni nazaj, obrtniško ali celo na čehovstvo, premalo pa naprej, kar zahteva naša bližnja prihodnost, s katero se bodo srečale naše mlade generacije. Te bodo morale obračunati z zastarelimi in preživelimi tradicijami, če hočemo obstati z našim gospodarstvom komune in biti sposobni dobro gospodariti v skladu ekonomskih zakonitosti. Menimo, da smo prav v tem pogledu doslej storili premalo. O tem nam med drugim govore tudi gornji podatki.

Ne more se nam očitati pesimizem, če stvari tako presojamo. Verjetno ni prav, če odgovorne ljudi iz gospodarstva in javnih služb ne zanima dovolj, kam in za katere poklice se odloča mladina iz območja komune.

V prihodnje bo treba storiti mnogo več, da bi vzbudili zanimanje mladine za poklice v gospodarstvu in javnih službah, predvsem one, ki se kažejo v perspektivi. V mislih imamo zlasti prenovljeno železarno. Glede tega, kako vzbuditi zanimanje mladine za določene poklice, zlasti tiste, ki so deficitarni imamo zelo široke možnosti.

Znano je, da se v osnovnih šolah postopoma uvaja poklicna vzgoja. Tudi reformirani učni program gimnazije odpira povsem nove in koristne oblike poklicnega prosvetljevanja. Že zadnji dve leti je bilo poklicno prosvetljevanje na gimnaziji precej razgibano.

Dijakom 4. letnika so predavali številni strokovnjaki iz železarne in javnih služb, vsak iz svojega poklicnega področja. In rezultati te dejavnosti? Poglejmo še letošnje maturante gimnazije, kam so se odločili za nadaljnji študij. Od 57 maturantov se je:

— 11 odločilo za študij tehnične stroke;

— 15 za ekonomsko — pravno stroko;

— 9 za filozofsko fakulteto;

— 8 za zdravstveno stroko.

Nekaj je individualcev: pomonstvo, novinarstvo, biotehnična fakulteta, itd., le 6 dijakov je še kolehalo — niso se še odločili. Gornja analiza kaže, da so razmerja med strokami ugodna, čeprav je nekoliko močnejša skupina za ekonomsko-pravno stroko. To je sicer razumljivo, saj se prav tej, poleg tehnične, odpira perspektiva večjega priznanja in vrednotenja.

Na koncu morda naslednja pobuda: Če hočemo, da bomo v prihodnje novačili kadre iz mladih generacij na osnovi zrele in ogrete odločitve, bodo morali naši stro-

kovnjaki več v šole med mladino in njihove vzgojitelje. Konistno pa bi bilo posnemati tiste organizacije, ki so že našle to pot. Tudi monografija organizacije ter njena perspektiva, bi bila verjetno dobrodošel učbenik za osnovnošolce. Razumljivo, da mi to edina oblika in način. Vsekakor pa bi bilo treba delati v tej smeri.

Prepričani smo, da bi z nekaj dobre volje lahko dosegli že lepe rezultate. Med nje pa bi lahko prišlele ugotovitve, da se naša mladina zanima in odloča med drugim tudi za metalurške poklice.

Vibr

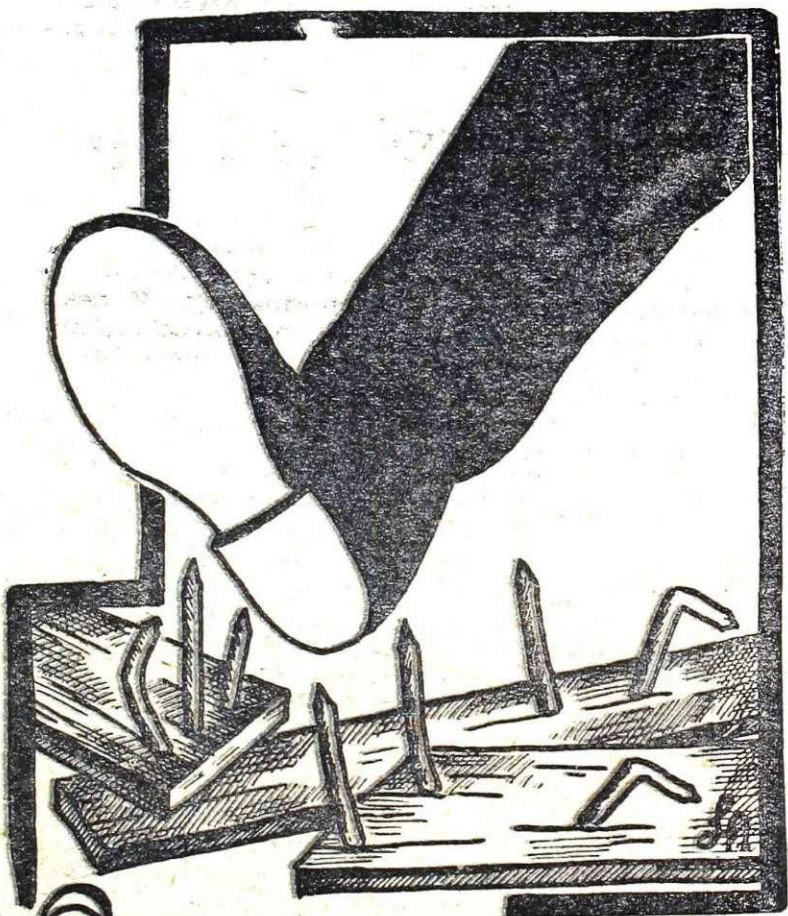
Uspehi bodočih železarjev

Ob koncu šolskega leta analiziramo po vseh šolah uspehe oziroma neuspehe. Na Metalurški šoli Jesenice je izmed 193 učencev uspešno izdelalo 143, 38 jih ima popravne izpite, 6 učencev je neredovanih, 6 pa jih ni izdelalo. Absolventov je bilo 49, od katerih je uspešno opravilo zaključni izpit 26, ostali pa so imeli popravne izpite in bodo šolo zaključili šele jeseni. Nekaj učencev je bilo neredovanih predvsem zaradi bolovanja, nekaj pa jih je tudi namerno izostajalo od pouka in so negativno vplivali na ostale. Zaradi tega smo morali nekatere izključiti že med šolskim letom. Čeprav so nekateri o tem veliko razpravljali, da vzgojni kader šole ni ravnal pravilno pri izključitvi, smo na zadnji redovalni konferenci videli, da so prav tisti učenci, ki smo jih v tem šolskem letu izključili, vseskozi kvarili ugled in učne uspehe na naši šoli.

Mnogokrat se je tudi pojavila negativna misel pri

učencih, da se v naši železar ni prav tako dobro zasluži, čeprav nimaš kvalifikacije. Te negativne ideje so učenci dobili pri tistih nekvalificiranih delavcih, ki so pred zaključkom šolanja izstopili in se takoj zaposlili pri raznih težkih delih; nekaterim se je posrečilo, da so dobili kljub temu dobro zaposlitev. Veliko naših učencev namerava po končani šoli nadaljevati šolanje v III. letniku TŠŠ. Prav je, da ima mlad človek perspektive, vendar menimo, da se tisti, ki so teorijo že na naši šoli težko obvladali, vendar so bili v praksi dobri, zaposlijo in bodo lahko kot kvalificirani delavci dosegli lepe uspehe. Opažamo tudi, da se vsako leto manj mladih odloči za čiste metalurške poklice, katerih v železarni največ primanjkuje. Zato je naša naloga usmerjati mladino v te poklice, kajti mlad človek mora spoznati, da je vsako delo častno le, če ga vestno opravlja.

J. V.

Odstrani
žeblje...

OBVESTILO stanovanjske skupnosti »Sava«

Vse državljane, gospodarske organizacije, zavode, ustanove, društva in druge interesente obveščamo, da je 16. julija v okviru stanovanjske skupnosti »SAVA« začel poslovati »ELEKTORADIO SERVIS«, v prostorih servisnih delavnic stanovanjske skupnosti (v stavbi pralnice in čistilnice).

Našemu servisu boste lahko oddali v popravilo električne gospodinjne aparate, radijske sprejemnike. Poleg tega montiramo televizijske antene, vse naprave jakega in šibkega toka, električnih instalacij, polnimo akumulatorske baterije in opravljamo tudi druge usluge iz te dejavnosti.

»ELEKTORADIO SERVIS«

stanovanjske skupnosti »SAVA«,
Jesenice

»Pojdimo, tovariši!« bolj prepričljivo. Pomagal jim je na noge in jih bodril. Nekateri niso razumeli, zakaj morajo vstati, nekaj jih je že komaj premikalo otrpele ude, a z Martinom sta jih počasi le spravila naprej. Zadnji se je uvrstil v kolono Gorjan. Omahoval je in se lovil po polici sem in tja. Razdalja med njim in tovariši se je večala. Nekajkrat so ga počakali, mu pomagali, ga opirali, potem pa sta z Martinom zaostala in Gorjan je z velikim naporom še kdaj pa kdaj premaknil noge.

Martin ga je opiral ob strani, ga bodril in mu prigovarjal:

»Stopi no, saj smo že skoraj na grebenu in kmalu bomo sestopili v planino!«

Gorjanu se je zdelo, da prihaja Martinov glas od daleč. Odgovarjal mu je komaj slišno in skoraj popolnoma nerazločno:

»Le pojdiva! Kmalu bo jutro in takrat morava biti daleč od tod.«

Kamen, ki ga je sprožil Gorjan, je tudi policistom prepodil dremavico, ki jim je lezla na oči. Nekateri izmed njih so bili tu že od začetka boja, večina pa jih je prišla kot okrepitev šele prejšnji dan. Čeprav je bilo strogo

Peter Skalar:

Ranjeno srce

prepovedano kaditi, so si prižigali cigarete in jih skrivali v dlaneh. Opolnoči so dobili čaj. Srebrali so ga v kar se da kratkih požirkih, a njihove čutare so bile že spet skoraj prazne. Kjer jih je bilo v zasedi več skupaj, so si kdaj pa kdaj kaj pošepetali, sicer pa so mrko ždeli v svojih zaklonih in preganjali mraz s postopanjem. Hrušč, ki ga je povzročil sproženi kamen, je uprl njihove poglede v ostene. Z raketami so razsvetlili kotlino in stene. Podoficirji so ob svitu raket z daljnogledi iskali položaje partizanov. Odmevi in dremavica so zabrisali kraj, kjer je bil sprožen kamen. Zato so iskali partizane v bližini položajev na katerih so se bojevali prejšnje dni. Nihče ni ugotovil, da se partizani umikajo in da so že prečili steno nad mestom, kjer so policijske zasede zapirale kotlino.

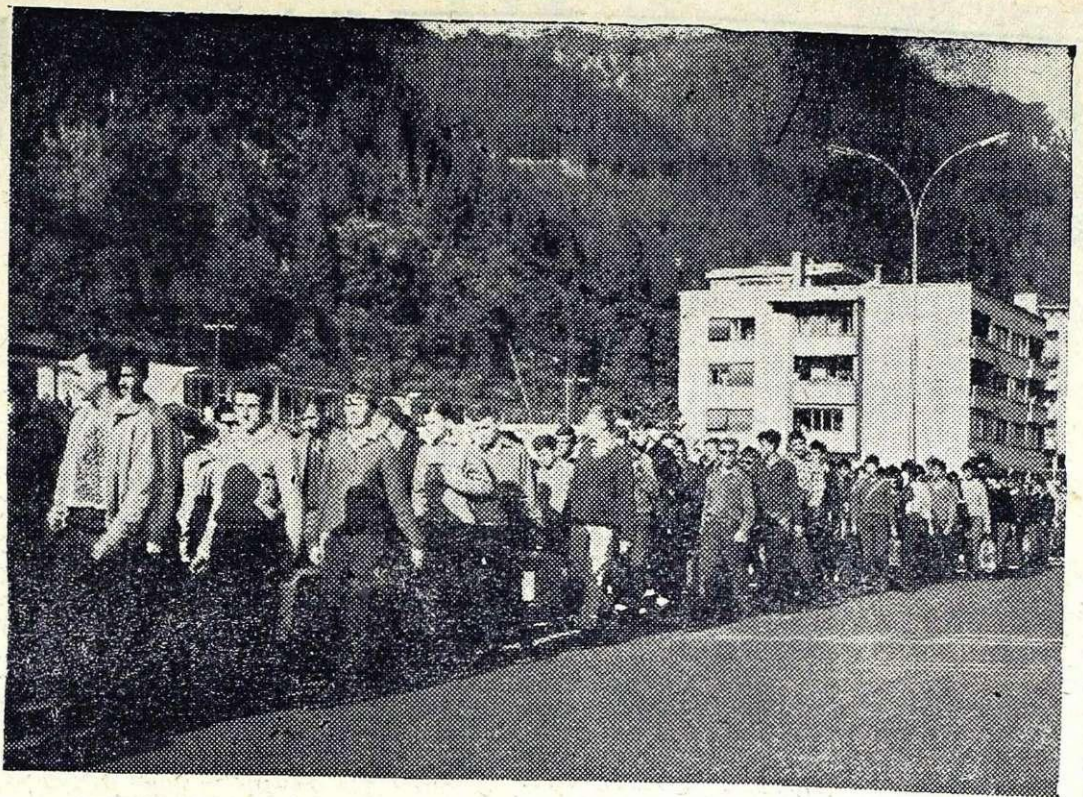
Rakete so dvignile tudi službujoča oficirja. Zahtevala sta pojasnilo, kaj se dogaja v steni. Sprožen kamen je pomenil zanju gibanje. Službujočima se je zdelo potrebno obvestiti o gibanju v steni poveljstvo na Bledu. Tu so napravili napačen zaključek, da se partizani vzpenjajo v steno in da bodo skušali pred jutrom splezati na vrh ter od tod sestopiti nekam v dolino. Zato so zahtevali, naj odidejo ob prvem svitu policisti Walterjeve skupine na dva sosednja vrhova, od koder bodo lahko kontrolirali steno in po potrebi pomagali tudi skupini, ki je sinoči o mraku likvidirala partizansko zasedo vrh Škrbine.

Povelje je bilo jasno in čeprav je bil službujoči oficir dober Walterjev prijatelj, ni mogel odlašati niti hip. Odsel je v njegov šotor in ga začel buditi. Imel je zelo težavno delo. Preden se je Walter toliko ovedel, da je sedel in ga začel poslušati, je minilo deset minut. Poslal ga je k vragu, prekel poveljstvo in odločno zahteval, naj ga pusti spati. Razvezal mu je spalno vrečo in ga začel na silo spravljati iz nje. Kljub peklenskemu mrazu se je oznojil, preden se mu je posrečilo, da ga je spravil na noge. Ko si je Walter z roko potegnil na teme svoje dolge svetle lase in se popraskal po licu, je zahteval ruma. Službujoči mu ga je obljubil v svojem šotoru polno čutaro in ga je pripravil, da je šel z njim.

Pred vojno je bil Walter dober alpinist. Plezal je v nemških in avstrijskih Alpah, bil v Dolomitih in nekajkrat v švicarskih stenah. Tisto leto, ko so se nemški in italijanski alpinisti množično ubijali v stenah Eigerja in Grand Yourasa, se je napotil dvakrat v Švico. Obakrat je stal pod severno steno Eigerja in če bi bilo vreme količkaj ugodno, bi se bil podal vanjo. Morda bi bil tudi on eden tistih, ki so plačali s svojim življenjem osvojitve stene. Kmalu po začetku vojne so ga iz njegove planinske enote dodelili policijskim silam.

V komandnem šotoru se je krepko oteščal z rumom, še nekaj časa robantil in bil končno pripravljen poslušati zahteve poveljstva na Bledu in ugotovitve o dogodkih v steni. Ko sta mu službujoča povedala vse, je krepko oprl komolce na kolena, stisnil glavo med dlani in začel glasno govoriti sam s seboj. Ni se menil, kaj bosta mislila oficirja.

»Ali Hann in tisti drugi na Bledu vedo, kaj pomeni umik skozi steno? Ali vedo, kaj je noč v steni in kaj pomeni tri dni prezebat v snegu? Njihov zaključek, da se umikajo skozi steno je napačen. To bi bilo mogoče prvo noč, če bi imeli opremo in če bi bili izkušeni alpinisti. Zda so onemogli do kraja in ne morejo nikamor. Morda so že vsi trdi in nam je zadnji s sproženim kamnom naznanil svojo smrt. Vrag po njih in jaz naj se spet peham po tehle pečeh? Ali je res vojna v teh krajih tako hudobna? Sicer pa, povejta mi, kako je bilo sinoči na vrhu?«

Mladinska delovna brigada ob prihodu na Jesenice

Iz mladinskega naselja Ferda Korena

Kulturno in športno srečanje z brigadirji iz Kranjske gore

V minulem tednu so obiskali mladinsko naselje »Ferda Korena« na Jesenicah brigadirji, ki delajo v Kranjski gori in so nastanjeni v mladinskem naselju »Petra Ruparja-Pera«.

Brigadirji iz Kranjske gore so se odzvali vabilu komisije za notranje življenje II. MDB »Toneta Tomšiča«. O kulturnem in športnem srečanju z brigadirji iz Kranjske gore nam je povedal nekaj besed kulturni referent II. MDB »Toneta Tomšiča«, ki dela na Jesenicah pri izgradnji novega športnega parka. Na Jesenice je prišlo 57 brigadirjev, v mladinskem naselju pa so jim pripravili sprejem s kratkim kulturnim programom. Sledila so tekmovanja v nogometu in odbojki. V vseh treh športnih disciplinah so zmagali člani II. MDB »Toneta Tomšiča«. Dogovorili so se, da bo povratno srečanje v Kranjski gori v prihodnjem tednu in da se bodo pomerili v streljanju, malem rokometu in odbojki.

Ob svojem obisku v mla-

dinskem naselju smo se pozanimali tudi za uspehe, ki jih dosegajo mladi brigadirji pri svojem delu. Kljub temu, da brigadirje večkrat moti pri delu slabo vreme, ti dosegajo dobre rezultate — z dnevnim povprečjem 114 odstotkov. Delovni uspehi bi bili lahko še večji, če bi brigadirji imeli na razpolago boljša transportna sredstva za prevoz kamnina in ostalega materiala. Raz-

polagajo s slabimi vagončki in samokolnicami, ki jih bo treba zamenjati z boljšimi. — Kakor smo poročali v zadnji številki »Železarja«, imajo pri II. MDB »Toneta Tomšiča« ustanovljene tudi komisije, ki so pripravile svoja poročila o doslej opravljenem delu. V sredo, 18. julija, so objavili rezultate prve deкаде, več o tem pa bomo poročali v prihodnji številki.

Absolventi TSŠ na morju

Tudi letošnji absolventi TSŠ so po zaključnih izpitih organizirali enotedenski izlet po Jadranu. Ogledali so si zanimivosti Dubrovnika, Dioklecianove palače v Splitu in bili za tem nekaj dni na Hvaru. Tamkajšnje mesto Jelsa je zaradi blagega podnebja znano kot jadranska Madeira, znano pa je tudi po slikah starih mojstrov Tizianove in Veronesove šole v okoliških cerkvah in stavbah.

Letošnji izlet je povsem uspel. Čeprav so precej potovali, jih le-to ni tako utrudilo kot prejšnja leta. V nekaj dneh so »novopečeni« tehniki jeseniške TSŠ spoznali skoraj ves južni Jadran. Ob razmišljanju o letošnji ekskurziji pa se človeku nehote vsiljuje prepričanje, da šola mladim ljudem v štirih letih ni nudila vsega. Poskrbela je za predelavo učnega načrta in posredovanje novih znanj, premalo pa je storila za vzgojo in prevzgojo, kulturno izpopolnitev mladega človeka. Izražanje nekaterih v družbi ali na samem, med ljudmi, ki so jih razumeli ali ne, to najlepše dokazuje. Zaključna ekskurzija še med šolanjem v Trbovlje, Celje in Velenje je minila brez vsake pripombe, ker so se dijaki še počutili odgovorne za primerno vodenje. Zaključni izlet, na katerem naj bi bili absolventi prav taki, pa je pokazal drugo sliko. Njihovo vedneje je nehote vsililo misel: »Imam diplomu v žepu, kaj mi pa morete!« Prav bi bilo, da bi na jeseniški TSŠ več razmišljali o vzgajanju dijakov tudi v kulturnejšega človeka.

Odlomek iz brigadirske kronike

Nedelja, 1. julija 1962

Nedelja je zelo koristen dan! Za nas vsekaor. Velika večina se je namreč šele danes prvič po prihodu, zares najedla. Prejeli smo dovolilnice in na vrat na nos odhiti v mesto, v prej nedosegljivi raj. Najprej smo po tem mizernem raji brezciljno križarili, dokler nismo naleteli na stojnice z breskvami in češnjami, planili nanje, se pravočasno spomnili, da bi bilo dobro poiskati še kaj drugega in lačno odtavali dalje. Zašli smo v nekakšen majhen zabavni park, da bi si

ogledali smrtno nevarno vožnjo z motorjem. Ker pa bi to vsakega od nas veljalo sto dinarjev, smo sklenili, da jih napravimo raje za klobase. In zapravili smo jih! Ker se nam je zdelo, da še nismo popolnoma siti, smo šli še na torte. Nagrmadili smo si jih polne krožnike in kar stoje požirali velike kose, ki jih ni bilo časa zgristi. Toda imeli smo le velike oči in smo z največjo muko pospravili zadnje grizljaje ter do konca siti počasi odhajali iz slaščičarne. Čakalo nas je še nekaj, kar pa je bilo tako klavrno, da ne zasluži imena — ples.

Koliko in kaj smo prodali v I. polletju

V prvem polletju smo v našem podjetju prodali profilov v skupni teži 15.846.415 kg v skupni vrednosti 1.893.298.697 din, povprečna cena na 1 kg je znašala 119.48 din.

V istem času smo prodali 57.286.446 kg pločevine v vrednosti 7.248.931.631 din, vrednost na 1 kg znaša 126.54 dinarjev.

	Teža (v kg)	Vrednost (v dinarjih)	Povpr. cena (din)
Zičniki	4.575.384	866.418.431	189,37
Vlečena žica	13.074.822	2.019.181.194	154,43
Vzmeti	750.950	144.936.700	193,—
Bodeča žica	1.198.493	167.122.786	139,44
Elektrode	2.608.962	813.109.932	311,66
Valjana žica	4.547.591	454.880.508	100,03
HTV	6.893.697	1.187.136.009	172,21
Bela pločevina	1.468.022	368.169.168	250,79
Cevi	6.790.356	1.011.521.881	148,96
Vlečeno jeklo	2.755.094	734.952.985	266,76
Skupaj	117.796.232	16.909.659.922	143,55

Ali je žena upravljena?

Tov. urednik!

Kot vsako leto, je bil tudi letos razpis za oddih v naših domovih. Prijavil sem svojo ženo za prvo izmeno od 1. do 12. junija, toda brez mene in zato je bila njena prijava odklonjena, češ da sama žena brez moža sindikalnega popusta ne more izkoristiti. Zaradi odpovedi sem na lastno željo vzel dopust in z ženo sva se napotila na izlet k morju. V popoldanskih urah 1. junija sva prispela z ostalimi tovariši, ki so šli na oddih, v dom železarne v Crikvenico. V pisarni sem zvedel, da lahko kljub temu, da nimam napotnice, z ženo ostanem v domu, toda seveda, če plačava polno ceno. Ostala sva štiri dni, za kar sem plačal 9.200 dinarjev. Pripomnil sem, da bi žena želela še ostati in zvedel, da lahko ostane, če plača polno ceno.

Tovariš urednik! Vprašujem se, zakaj bi bila žena lahko

prejeli smo...

sama v našem domu v Crikvenici, če bi plačala polno ceno, njena prijava za oddih po sindikalni liniji pa je bila zavrnjena. Prosim Vas, da se ne obračate na Izvršni odbor sindikata, ampak da sami odgovorite na moje vprašanje.

Justin Robič
vodna energija

Tov. Robič!

Ker ne poznam pravilnika o izkoriščanju oddih, sem se kljub Vaši želji obrnil na Izvršni odbor sindikata, kjer so mi Vaš primer takole pojasnili:

Šele pred nekaj dnevi je komisija za oddihe pri Izvršnem odboru sindikata na zahtevo kolektiva sklenila, da lahko v počitniških domovih našega podjetja izkoristijo oddih tudi žene članov našega kolektiva brez njih — torej same, kar doslej ni bilo mogoče in zaradi tega je bila tudi prijava Vaše žene zavrnjena. Obenem pa sem zvedel, da bo sindikat upošteval regres tudi za čas, ki ste pred tem naknadnim sklepom prebili v Crikvenici. Pojdite na Izvršni odbor sindikata, kjer boste vse to lahko uredili.

Urednik

Več pozornosti delu organizacij RK

V naši občini uspešno delujemo, boj proti alkoholizmu, krajevnih in teren- in TBC, nenehna skrb za ekološke odbore ter podmladki otroke padlih borcev in tal- na vseh šolah. Člani Društva

RK v naši občini se po svojih najboljših močeh trudijo in prizadevajo, da bi bilo delo te humane organizacije vidno v vseh organizacijah, delovnih kolektivih, stanovskih skupnostih, šolah in prav tako tudi v osamljenih vaseh in kmetijah podgorami.

Da bi bilo delo v bodoče še bolj uspešno, deluje v sklopu Občinskega odbora RKS na Jesenicah, tudi 9 zelo prizadevnih komisij, ki imajo obširen program dela. Seveda imajo organizacije RK še vrsto občasnih nalog, kot na primer krvodajalska akcija, akcija za okrevališče in zdravilišče na Debelem

Da bi organizacije RKS svoje naloge uspešno izpolnjevale, bi morale dobiti tudi večjo moralno in materialno pomoč, pri merodajnih forumih in organih, ki so sodobni za dobre odnose v naši družbi.

Člani in aktivisti RK zaslужijo vse priznanje in zahvalo za opravljeno humano delo, saj žrtvujejo veliko truda in prostega časa, kajti zavedajo se, da je njihova glavna naloga v tem, da na vseh sektorjih družbenega življenja pospešujejo vzgojo ni proces humanosti, ki ima velik pomen za urejanje zdravih odnosov med ljudmi.

Zuro

Stroški stojnin in okvar na JŽ vagonih

Vključno z junijem smo plačali:

redne stojnine za	17.621 vagonov	94.889.700 din
za okvare	2.426 vagonov	9.553.257 din
stojnine za okvar. vag	2.426 vagonov	25.618.560 din

Skupno: 130.061.517 din

Stojnine za junij razdeljene po obratih in materialih:

	Plavž:	Jeklarna:	Plinski generatorji:	Predel. obrati:	Skupno:
koks	203.400	160.000	588.600	102.700	1.088.900
ruda	9.600	9.600	5.400		
staro železo		160.000			
grodelj		9.600			
elektrode		9.600			
mazut			588.600		
premog oreh			5.400		
tračno železo				102.700	

elektro magnet	6.000
boksit	12.600
Skupno:	2.304.900

strojno razkladanje:

Ognjevdzr. opeka	25.200
apnenec	148.800
Skupaj	2.478.900
Globalni stroški	218.700

SKUPAJ: 3.787.500 N. B.

ZAHVALA

Sindikalnemu odboru obrata Javornik II se iskreno zahvaljujem za prijetno letovanje ob morju, ki je zelo koristilo mojemu zdravju.

Herman Kavčič
Javornik II

tehnični fejtton

Proizvodnja in uporaba kobalta

Kobalt je ena izmed tistih strateških kovin, ki so postale posebno v zadnjih desetih letih izredno pomembne. Uporaba kobalta je zelo mnogostranska in predvsem ga cenijo v moderni vojni industriji, kjer služi za zlitine, odporne proti visokim temperaturam, kakor tudi za zlitine z dolocenimi magnetskimi lastnostmi.

Pregled svetovne proizvodnje kobalta od leta 1940 do 1960 potrjuje, da je njegova poraba šele v zadnjih letih izredno narasla. V letu 1940 je bila svetovna proizvodnja kobalta okoli 5000 ton in je do leta 1950 narasla samo za 1000 ton, to je na 6000 ton. Šele po letu 1950 je začela proizvodnja kakor tudi poraba kobalta skokoma naraščati, tako da je dosegla leta 1952 10.000 ton, leta 1955 13.000 ton in leta 1959 skoraj 16.000 ton. V letih 1960 in 1961 je proizvodnja te kovine zaradi zmanjšanja napetosti v svetu in znižanja vojaških potreb nekoliko nižja, vendar še vedno znaša čez 15.000 ton.

Vsi podatki o svetovni proizvodnji kobalta po drugi svetovni vojni ne vsebujejo proizvodnje Sovjetske zveze in ostalih vzhodnoevropskih držav ter LR Kitajske.

Iz spodnje tabele je razvidna proizvodnja kobalta v zadnjih treh letih po posameznih državah.

	Proizvodnja v tonah		
	1959	1960	1961
Katanga	8431	8222	8400
Severna Rodezija	2152	1750	1895
Zahodna Nemčija	1470	1489	1546
Kanada	1364	1565	1609
Maroko	1260	1339	1317
ZDA	1134	712	500
Razne države	39	73	83
Skupaj	15.850	15.150	15.350

Kongoška provinca Katanga proizvaja več kot 50 odstotkov svetovne proizvodnje kobalta. To je poleg drugega tudi eden izmed važnih vzrokov, da se zahodne države tako zelo zanimajo za uso- do tega dela kongoške države.

Največji potrošnik kobalta so nedvomno ZDA, saj porabijo skoraj tretjino svetovne proizvodnje te kovine. Iz spodnje tabele je razvidna namenska poraba kobalta v tonah in odstotkih v ZDA za leto 1961.

Kovinska uporaba		
Ognjeodporne zlitine	1054	24,6
Orodne zlitine, odporne proti obrabi	114	2,7
Magnetne zlitine	1075	25,0
Zlitine za pretalitev	249	5,8
Kobaltovi karbidi	119	2,8
Hitroreznna jekla	92	2,1
Ostala orodna jekla	18	0,4
Ostala legirana jekla	233	5,4
Neželezne zlitine	64	1,5
Razno	317	7,3
skupaj	3335	77,6

Nekovinska uporaba		
Razne soli	557	13,0
Osnova za emajliranje	238	5,5
Barve	72	1,7
Razno	96	2,2
skupaj	963	22,4

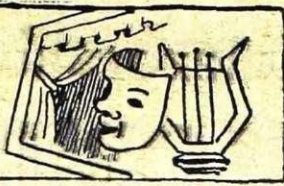
Kovinska in nekovinska uporaba skupaj 4298 100

Zgornja razdelitev uporabe kobalta v ZDA kaže, da služi polovico uporabljenega kobalta za ognjeodporne in magnetne zlitine, da je njegova uporabnost zelo mnogovrstna. Vendar več kot tri četrtine te kovine uporabijo kot različne zlitine z drugimi kovinami in železom in le slabo četrtino v druge, nekovinske namene.

K.

ŠPORT IN KULTURA

Strelci so tekmovali

V nedeljo 1. julija je bilo na Jesenicah občinsko strelsko prvenstvo, ki so se ga udeležili člani SD »Matija Verdnik« Jesenice, SD »Triglav« Javornik in pri članih še SD »Janez Mrak« Mojstrana.

V ekipnem tekmovalstvu je bila prva SD »Matija Verdnik« z Jesenic 845 krogov pred Javornikom 609 krogov

in Mojstrano 469 krogov.

Med posamezniki je osvojil prvo mesto Miro Lah, član SD Jesenice 227 krogov; drugi je bil Jože Otrin - Javornik 221 krogov, na tretjem mestu pa je Mirko Dimc Jesenice, 208 krogov.

Tudi pri mladincih so bili boljši Jeseničani 889 krogov. pred Javornikom 848 krogov. Najboljši mladinec je bil Janez Otrin - Javornik 234

krogov; 2. Edj Dobrave - Jesenice 231 krogov; 3. Janez Dobrave 225 krogov.

Medtem ko so pri ekipnem tekmovalstvu članov in mladincev zmagali Jeseničani, so bile pri tekmovalstvu članic boljše strelke z Javornika, ki so zbrale 771 krogov, Jeseničanke pa 618 krogov. Pri članicah je prvo mesto osvojila Majda Kralj - Jesenice 248 krogov; druga je bila Vera Otrin 244 krogov, tretja pa Stanka Bratanič 214 krogov.

Omenimo naj še rezultate, ki so jih dosegli strelci pri tekmovalstvu z MK pištolo »Drukov«. Tudi v tem tekmovalstvu so bili boljši Jeseničani, ki so zbrale 455 krogov, strelci z Javornika pa 366 krogov. Med posamezniki je bil najboljši Miro Lah - Jesenice 148 krogov, 2. Frane Trplan - Jesenice 132 krogov, 3. Jože Otrin st. 116 krogov.

Smučarji so se posvetovali

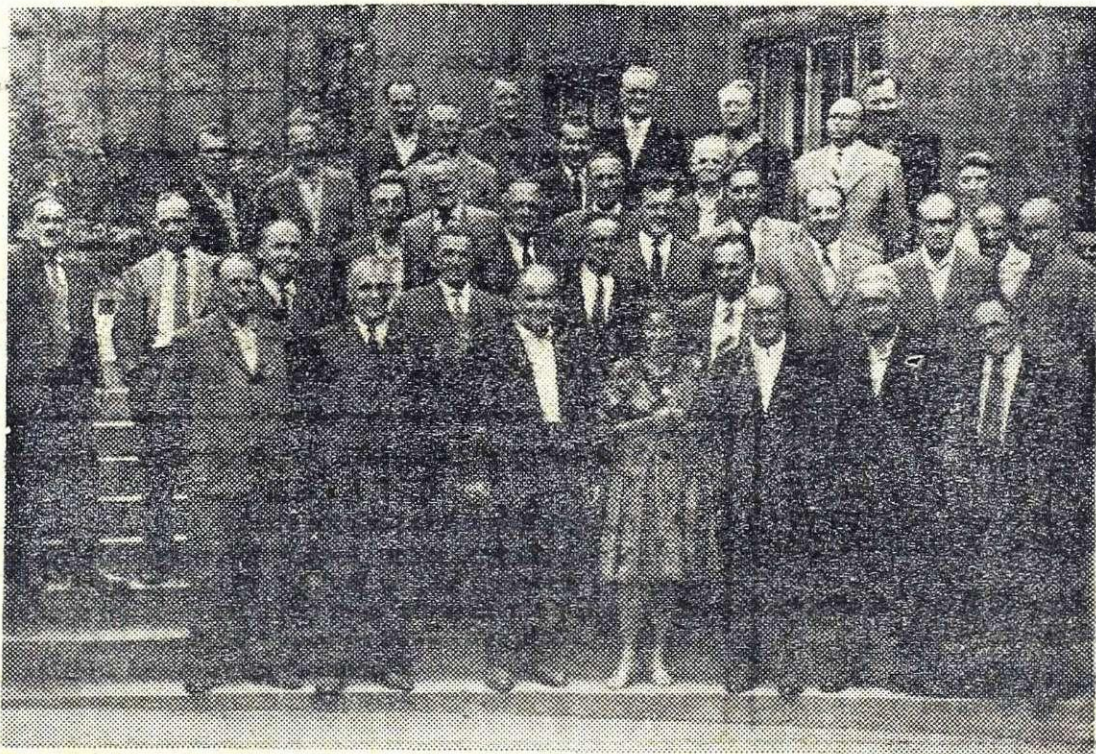
Zveza za telesno vzgojo občine Jesenice je sklicala v četrtek posvet vseh predstavnikov smučarskih klubov in društev ter nekdanjih vidnejših tekmovalcev s področja jeseniške občine. Na posvetu so govorili o veliki tradiciji smučanja v gorenjskem kotu in ugotovili videen zastoj v smučarstvu. Bili so mnenja, da se bodo morali klubi bolj tesno povezati s šolami, zveza pa bo klubom posredovala programe in nadzirala njihovo delo. Za poživitev smučarstva bodo organizirali pregledna

tekmovalja v občinskem merilu in v treninge vključili raznovrstne športne panoge, treningi pa morajo biti sistematični in stalni. Posvet bo v veliki meri pripomogel k požitvi smučarstva na področju jeseniške občine.

Odlikovali so deset najboljših voznikov

Komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu pri ObLO Jesenice je na letošnji dan šoferjev priredila 10 najboljšim voznikom motornih vozil iz naše občine sprejem v Kazini. V navzočnosti podpredsednika ObLO Franceta Gašperina in šefa oddelka za notranjo upravo Jožeta Veharja, je predsednik komisije, Marjan Mrak podelil Alojzu Bergincu, Janezu Bohinecu, dr. Viktorju Marčiču, Filipu Pančurju, Francu Pavlinu, Stanetu Rostoharju, Radu Torkarju, Francu Trampušu in Francu Trójjarju značke in diplome »vzornega voznika«, s katerimi jih je odlikovala republiška komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu. Podpredsednik ObLO pa je izročil enako odlikovanje predsedniku komisije Marjanu Mraku in vsem k odlikovanju čestital. Redko odlikovanje so imenovani prejeli, ker zadnjih 5 let niso imeli nobene nesreče in nobenega večjega prekrška, ker so imeli vozilo vseskozi v brezhibnem stanju, ker so spoštovali prometno disciplino in tudi sodelovali pri vzgajanju novih, predvsem mladih voznikov motornih vozil.

Prisrčno slovo v Kazini

Vodstvo grupe strojno-energetskih obratov je pretekli ponedeljek organiziralo večer za sodelavce, ki so bili upokojeni od 1. aprila do 30. junija letos. Poslovnega večera so se udeležili naslednji dolgoletni sodelavci: Franc Železnik, Janez Kosmač, Angela Domjan, Ignac Gabrijel in Anton Potočnik, vsi iz obrata mehanična delavnica, Viljem Ravnik, Janez Dobrave in Lovro Kežar iz konstrukcijske delavnice, Janez Šimnic iz obrata plinska in vodna energija, Ivan Podlipec iz toplotne energije, Franc Demšar, Franjo Suštar, Mirko Oitzel, Stane Koren, Pavel Dornič, Silvester Kapus, Anton Komic, Jože Marin, Jože Marolt in Leopold Čimžar, vsi iz gradbenega oddelka, Mihael Luznar iz vzdrževanja Javornik, Janez Rozman iz obrata transport ter Franc Marenk, Alojz Zupan in Avgust Hajdič s prometa.

Slovesnosti, ki je bila v lepo okrašenih zgornjih prostorih Kazine, so se poleg povabljenih upokojencev udeležili tudi številni gostje, med njimi inž. Dušan Sikošek, ki je zastopal strojno-energetsko enoto in upravo podjetja. Ta je upokojencem izročil tudi denarne nagrade, ki jim pripadajo v skladu z internimi pravili podjetja. Zbrane upokojence in goste je pozdravil kadrovnik strojno-energetske enote, tov. Ivan Stana ter se jim zahvalil za njihovo dolgoletno sodelovanje v podjetju in jim zaželel še mnogo zdravih in srečnih let.

V imenu upokojenih sodelavcev se je za skromno in prisrčno slovesnost zahvalil tov. Stanislav Koren z gradbenega oddelka. Seveda so upokojenci izkoristili priložnost in obudili spomine na številne dogodke, ki se jih spominjajo iz svojega dolgoletnega službovanja v podjetju.

Ekipa naših strelk, ki je na tekmovalstvu v Mariboru osvojila prvo mesto in kip borca

Kip borca za Jeseničanke

Strelska zveza Slovenije organizira vsako leto tekmovalstvo v počastitev dneva

borca. Tako tekmovalstvo je bilo letos v Mariboru, kjer so počastili tudi spomin na Pohorski bataljon. Tekmovalstva se je udeležilo 25 ekip, med njimi tudi ženska ekipa Občinskega strelskega odbora Jesenice, ki so jo sestavljale: Vera Otrin, Stanka Bratanič, Albina Fekonja, Majda Kralj in Marija Otrin. Naše strelke niso imele veliko izgledov, vendar so odšle v Maribor z nalogo, da častno zastopajo strelski šport na železarskih Jesenicah, vendar so naše tekmovalke dosegle enega od največjih uspehov, saj so postale dvakratni prvaki v tem tekmovalstvu. Kljub temu, da je bila na tekmovalstvu v Mariboru zelo močna konkurenca so osvojile prvo mesto in prejele v trajno last bronasti kip borca, ki jim ga je podelila strelska zveza Slovenije.

Rezultati tekmovalstva ekipno

Obč. SO Jesenice 997 krogov, Obč. SO Maribor - center 972 krogov, Obč. SO Maribor - Težno 968 krogov.

Posamezno: Kralj Majda, Jesenice 263 krogov, Želj Majda, Celje 258 krogov, Otrin Vera, Jesenice 256 krogov.

POPRAVEK

V personalnih vesteh, objavljenih v zadnji številki, je prišlo do neljube pomote. Pri porokah bi moralo biti prvo ime Milena Košir in ne Milan Košir, kar s tem popravljamo, obenem pa tov. Markizetijevo prosimo, da nam oprost.

H.

Uredništvo

ZAHVALA

Ob nenadomestljivi izgub. dragega moža, očeta, brata in starega očeta

ANTONA KOŠIRJA

se zahvaljujemo gorski reševalni ekipi Jesenic, ki je požrtvovalno nudila takojšnjo pomoč v poznih nočnih urah, za prenos in prevoz z Rožce v bolnišnico.

Nadalje se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju internega oddelka bolnišnice za vso skrb in nego, ki so mu jo nudili v času njegove bolezn.

Posebno zahvalo izrekamo organizacijam ZB NOV in SZDL terenov Središče in Plavž, Strelski družini heroja Matije Verdnika, hišnemu svetu in ostalim masovnim organizacijam za tako lepo organiziran pogreb in izrečene besede ob slovesu na njegovi zadnji poti.

Zahvaljujemo se tudi vsem lastnikom osebnih avtomobilov, ki so omogočili mnogim udeležbo na pogrebu, kakor tudi vsem darovalcem vencev in cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena, otroci, sestre, vnuki in ostalo sorodstvo.

železarski GLOBUS

BRAZILJA. Največja elektropeč v Južni Ameriki, s kapaciteto 30 ton je začela obratovati v brazilski železarni Belo Horizonte. Proizvajala bo specialna jekla za potrebe brazilске avtomobilske industrije.

AVSTRIJA — Železarna VÖST v Linzu bo zgradila v SZ jeklaro s konvertorji za življenje s kisikom po LD postopku, ki bo začela obratovati leta 1964 in bo imela letno kapaciteto 2 milijona ton jekla.

NIZOZEMSKA — V letu 1961 so proizvedli v tej državi 1,455 milijona ton groblja in 1,967 milijona ton jekla, kar je le za 108.000 ton groblja in za 25.000 ton jekla več kot v letu 1960.

IZRAEL — V bližini Mrtvega morja so odkrili veliko nahajališče zemeljskega plina, ki se nahaja v globini 1100 m pod zemeljsko površino. Zdaj izkoriščajo dnevna 420.000 m³ tega dragocenejšega goriva.

AVSTRALIJA — V severozahodni Avstraliji so odkrili zelo velika nahajališča železne rude, ki jo cenijo na 1,8 milijarde ton. Ta količina je petkrat tako velika, kot vse do zdaj znane avstralske rezerve železne rude.

ZAHVALA

Ob prerani izgubi ljubljene sina in brata

RAJKA ROZMANA

smo dolžni zahvaliti se vsem darovalcem vencev in cvetja, kakor tudi godbi in pevcem DPD Svoboda Fr. Mencinger za ganljive žalostinke.

Dalje se zahvaljujemo pripadnikom JLA za spremstvo, ter govornikom zastavniku Metodu Repovšku in tovarišu Francu Sifrarju za poslovljne besede ob odprtem grobu. Posebna zahvala vsem sosedom, prijateljem in znancem, ki so nam kakorkoli stali ob strani in nam izrazili sožalje ob tej hudi izgubi. Iskrena hvala lastnikom avtomobilov in vsem, ki ste ga v tako velikem številu spremili in počastili na njegovi zadnji poti.

Se enkrat naša najtoplejša zahvala!

Zalujoči: mama, ata in sestra

ŽELEZAR. tednik — izdaja: Železarna Jesenice — glavni in odgovorni urednik Remigij Noč — ureja redakcijski odbor. Rokopisov in fotografij ne vračamo. Naslov: Uredništvo »Železar«, Železarna Jesenice, telefon št. 394. — Tisk CP »Gorenjski tisk« v Kranju

Izvršilni odbor stanovanjske skupnosti »Sava« Jesenice

SPREJME

kvalificirane delavce naslednjih strok:

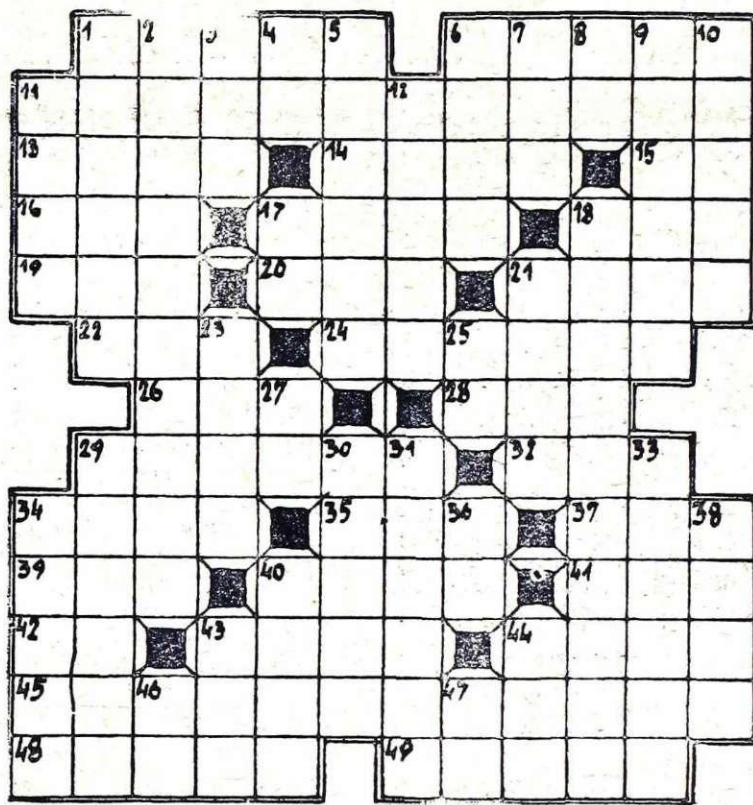
elektrikar, pleskar, zidar, klepar, inštalater, ključavničar. — Interesenti naj se javijo v pisarni stanovanjske skupnosti v stavbi pralnice in čistilnice — desno spodaj. Višina osebnih dohodkov in ostalo po dogovoru.

Stanovanjska skupnost »SAVA« Jesenice

Križanka

VODORAVNO: 1. drevesni izcedek; 6. slovnični pojem; 11. pridelovanje, dobivanje; 13. greda, ogon; 14. Obér; 15. različna soglasnika; 16. on in ona; 17. hrvaški sklada-telj (Krstó); 18. čas brez voj-ne; 19. trčenje; 20. industrij-ska rastlina; 21. domača ži-val; 22. pritok Donave v Ro-muniji; 24. nakana, naklep; 26. ilovica; 28. lučaj; 29. obvladanje snovi; 32. čistilni prašek; 34. prevozno sred-stvo; 35. žensko ime; 37. del obraza; 39. poklon, darilo; 40. okras moškega obraza; 41. žensko ime; 42. arabski žrebec; 43. slavno španeto

pisatelj; 3. vzvišena linska pesem; 4. italjanski spolnik; 5. mesto na Arabskem polo-toku z velikimi rafinerijami nafte; 6. sestrin mož; 7. ozi-ralni zaimsek; 8. začetnici obeh imen velikega ruskega pisatelja; 9. del voza; 10. prsi, grudi; 11. ograja; 12. ime akademske slikarke Ko-bilce; 17. pijača starih Slova-nov; 18. ekonomska enota naše železarne; 21. slavni angleški filmski režiser; 23. pritisk; 25. enaka soglasni-ka; 27. osebni zaimsek; 29. obdelovalec žlahtnih kovin in dragih kamnov; 30. sta-rejši slovenski književnik

nogometno moštvo; 44. s m s trdim lesom; 45. prebiva-v-ka dela Jesenic; 48. operni spev; 49. vrsta opeke, ki jo precej uporabljamo tudi v naši železarni.

NAVPIČNO: 1. žlahtna ko-vina; 2. jeseniški pesnik in

(Luka); 31. znameniti grški učenjak, začetnik geometri-je; 33. zbirka zakonov; 34. kapitulacija, predaja; 36. za-četnici sodobnega slovenskega pisatelja; 38. pritok Une; 40. nabirek, zbir; 43. skupina čebel; 44. del tedna; 46. osebni zaimsek; 47. začetnici pri-milja in imena slovenskega slikarja.

Rešitev križanke iz prejš-nje številke

Vodoravno: 1. žebjar; 7. E(dvard) K(ardelj); 8. rosa; 9. lok; 11. kos; 12. vnuk; 14. rt; 15. aorist; 17. Martin; 19. Li; 20. koma; 21. Ist; 23. ker; 24. štor; 26. N(ikola) T(esla); 27. pinceta.

OPOZORILO

uporabnikom občinskega vodovoda Jesenice

Podjetje Vodovod Jesenice opozarja odjemavce — potrošnike vode iz občinskega vodovoda za poravnavo računov za vodo in storitve.

Odjemavci vode — potrošniki iz široke potrošnje: hišni sveti in zasebni lastniki nepremičnin so od dneva objave dolžni poravnati račune takoj inkasantom.

Uprave stanovanjskih skupnosti, uprave nepremičnin, državni uradi in zavodi ter gospodarske organizacije plačujejo račune v roku 8 dni. Po zamudi plačilnega roka bo podjetje v vsakem primeru uporabilo sodni postopek.

Zaradi novih pogojev v gospodarskem sistemu Vo-dovod Jesenice v nobenem primeru ne more dovoljevati daljših rokov za plačilo računov. Zato prosimo odje-mavce, da sprejmejo opozorilo z razumevanjem. Tako se bodo izognili plačevanju nepotrebnih stroškov.

Vse investitorje stanovanjske gradnje, graditelje za-sebnih hiš in ostale interese za priključek na vodo-vodno omrežje opozarjamo, da bomo od dneva te objave izvršili priključek le tistim interesentom, ki bodo imeli soglasje Vodovoda Jesenice. Zato je po-trebno, da vlagajo prošnje za izdajo soglasja za pri-ključek na:

Vodovod Jesenice, Jesenice Spodnji Plavž 6a, skupaj s podatki, ki so za izdajo soglasja potrebni.

**Vodovod Jesenice,
Jesenice, Sp. Plavž 6a**

Preberite

Druga kratka zgodba

Sprehajava se in pogovarjava. Toži, da slabo zasluži. Želi v obrat, kjer bolje plačajo, pravzaprav, kjer bi bolje zaslužil.

— Tam si že pet let!?

— Da, sem, toda saj veš, kako je... Z mojstrom se ne ujemava.

— Kako to?

— Tako... mnogokrat imamo neke zastoje. Prav zaradi nepozornosti. Včeraj smo čakali nekaj ur, da so popra-

vili stroj. Miha je prehitro povlekel ročico in polomil zobato kolo... Misliš, da je odgovarjal za to?... Vra-ga... Niti toliko kot za lanski sneg!

— Kaj pa je rekel mojster?

— Nič... Takoj so začeli s popravilom. Šef je vztrajal, da je treba najti krivca, toda »ni ga bilo mogoče« ugotoviti.

— In nihče ni bil kriv?

— Pa, kdo naj bi bil, če je sam mojster dejal, da se ne ve...

— Čudno!...

— Da, da... Čudno je, da je prav ta mojster predlagal Franca za nagraditev zaradi produktivnosti in varčeva-nja z materialom. Tedaj je vedel, koga je treba nagraditi.